

De Cid : treurspel

<https://hdl.handle.net/1874/368461>

Tooneelstukken

Te WINKEL

No. 444.....

J. le Winkel

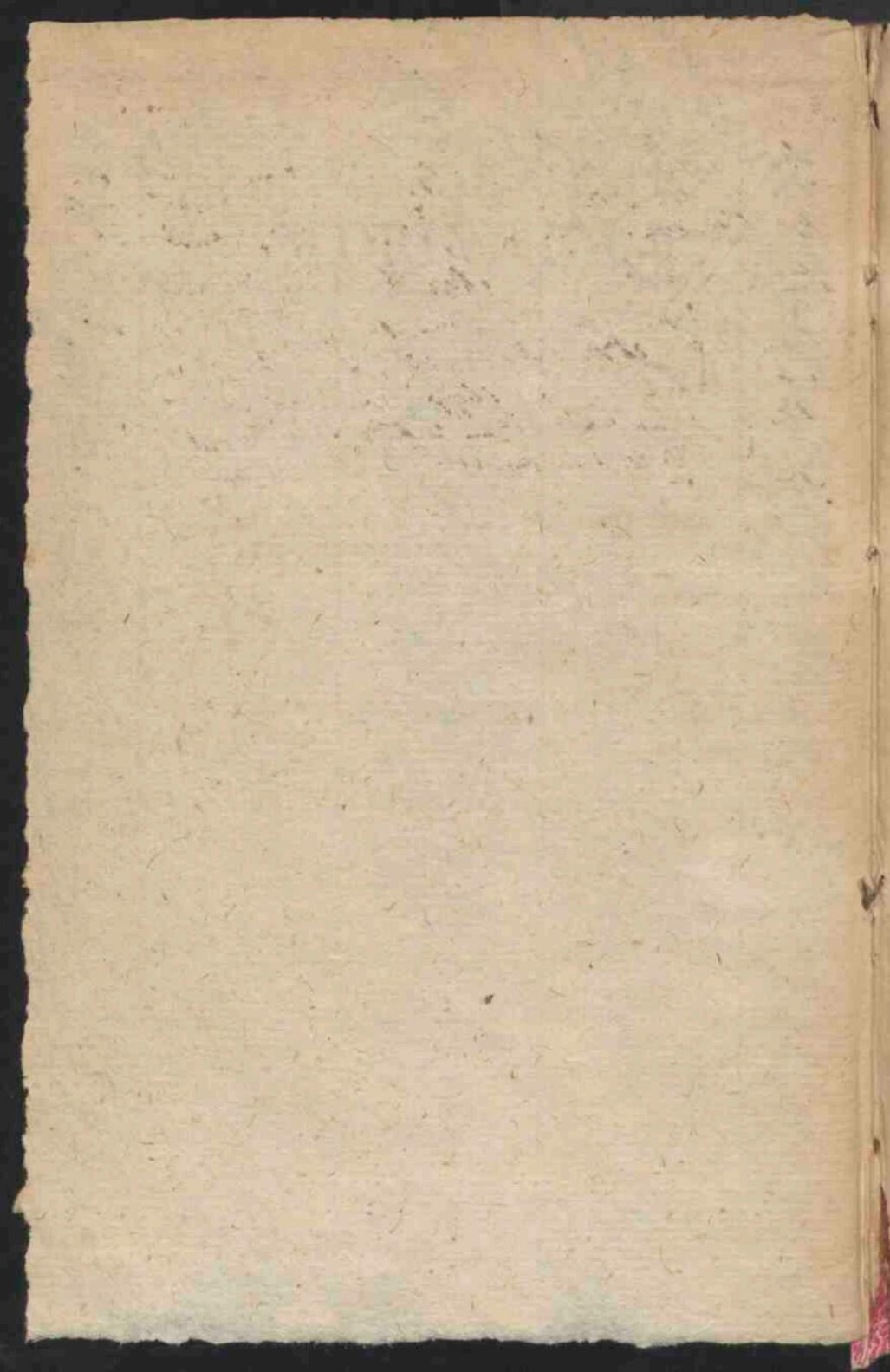
nr. 146.

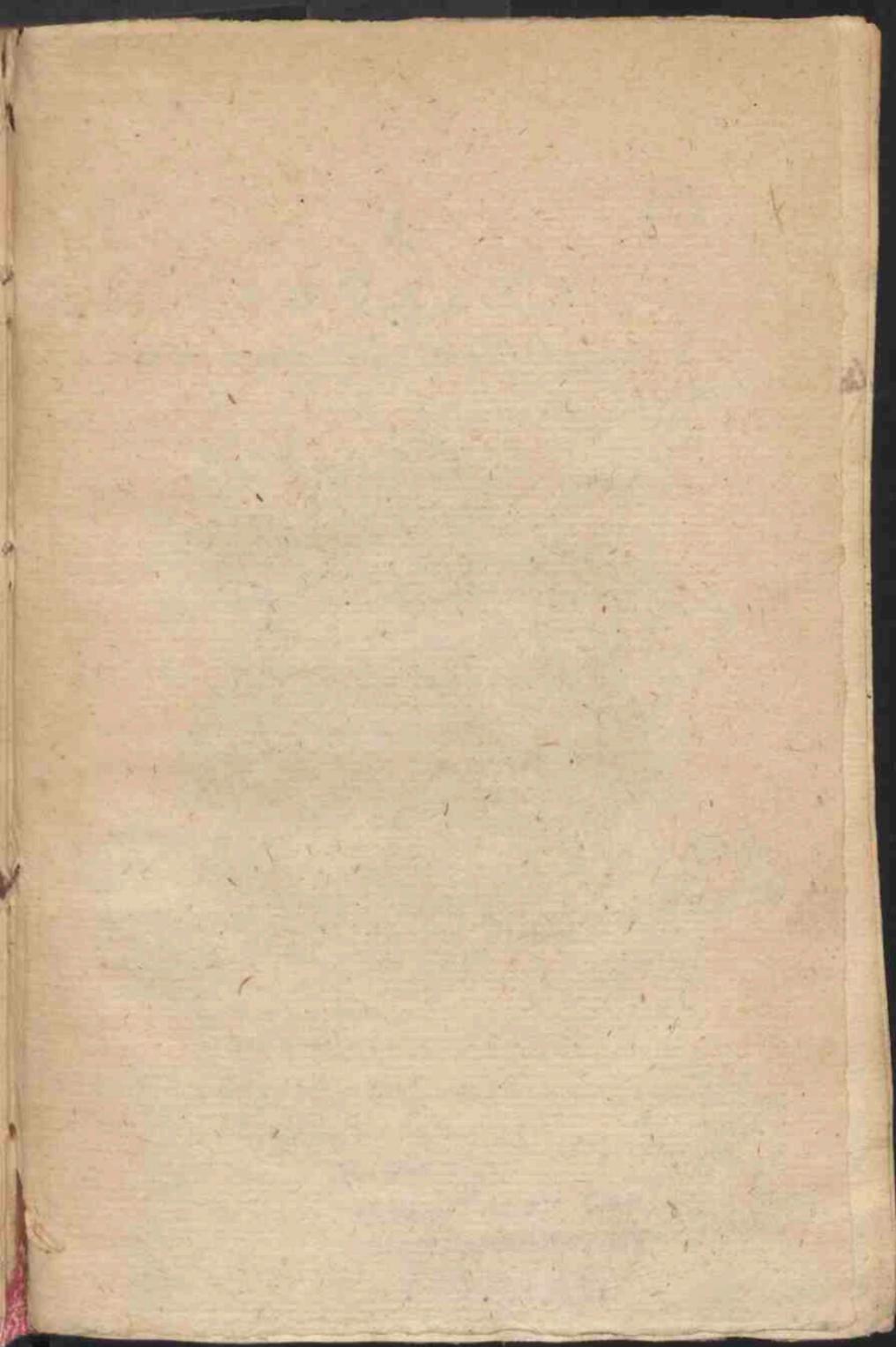
De vertaler is J. van Kleenkerck (geb. 1597
+ 1656)

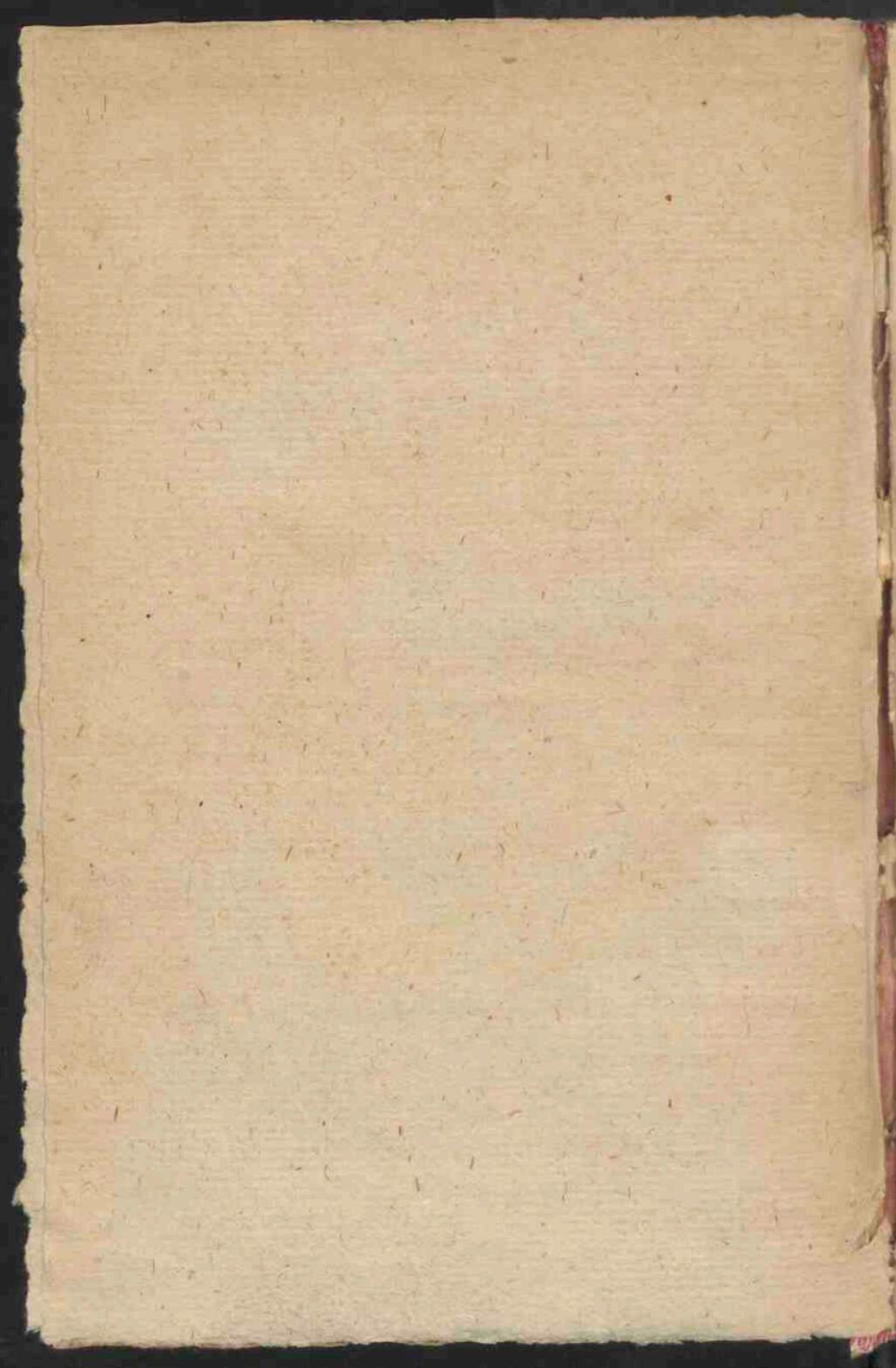
De titel van den auiden Druck is:

De verduytely Lied. Dhy. eynde. treurig. Muthg.
tes ga. telle. leuen en ledig van den. sive. Cill
op 11 meeuw. Daerby. gheseght, Amst. 1641. 8°

En andere Druck van 1641. tweede Droom met
verder Dru. v. Drukken van 1650 (Amst. 8°), 1662
(Amst. 8°) 1670 (Amst. 8°); 2 j. 1702 S. de Groot 8°
v. Den. Cuntaten Dru. 1697 (Amst. 8°) 1725 (Amst. 8°)
1732 (Amst. 8°); dan volgen twee van 1736, en
eindelijk is er nog een. verlate. uitgave Amst.
1760. 8°

DE
C I D,
T R E U R S P E L.

Uit het Fransch van den Heer CORNEILLE.

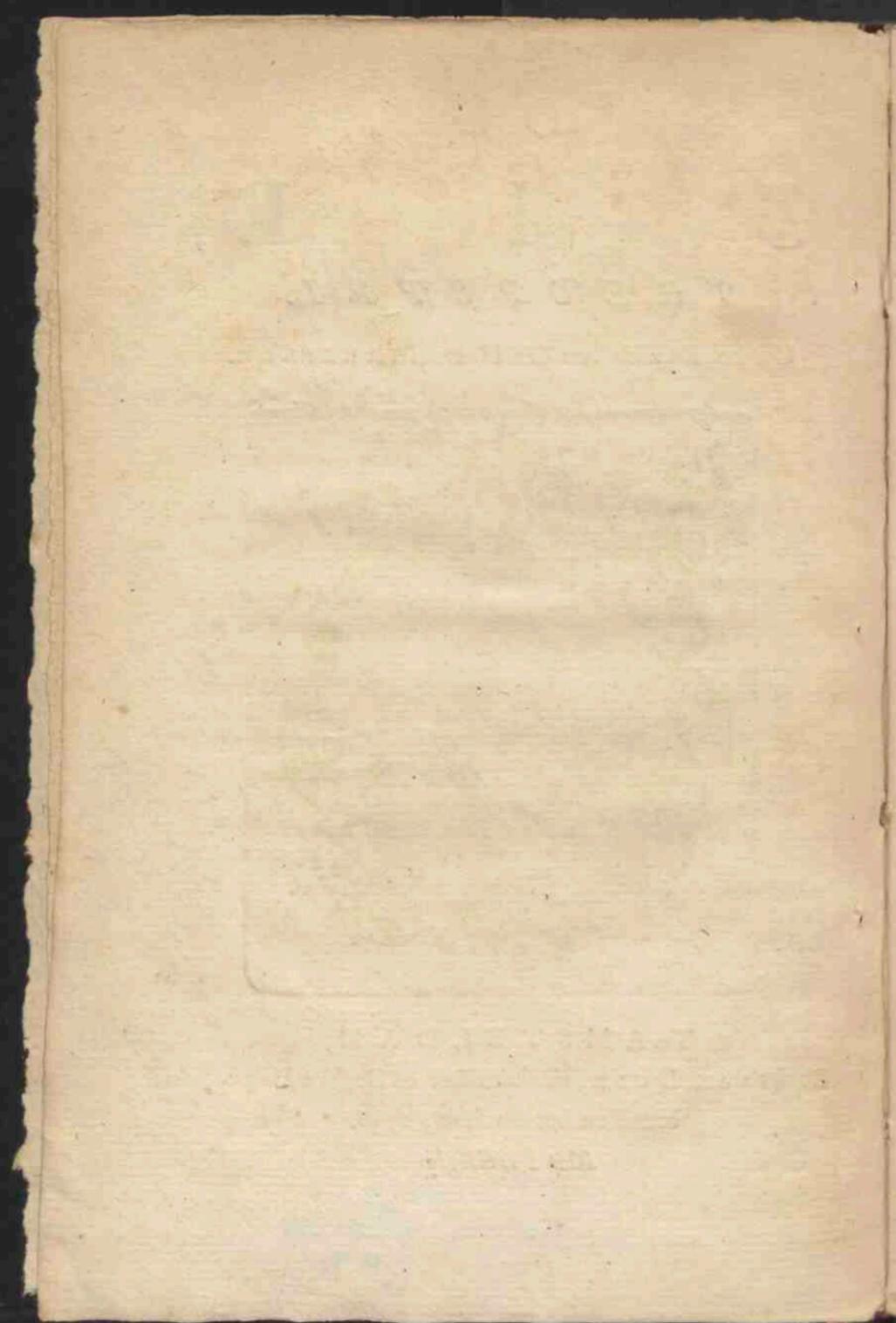
Ed. g. v. Heemskerk

Te AMSTELDAM,
By ISAAC DUIM, Boekdrukker en Boekverkooper,
bezuiden het Stadhuis, 1736.

Met Privilegio.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

V O O R R E D E N .

Heeft ooit Boekskén in zyn eigen taale met een gunstig onthaal door de waereld gewandeld , of is ooit Schouwspel met volkomene aangenaamheid op de tooneelen vertoond geweest , 't is de CID ; die zynen eersten uitgeever , de Heer CORNEILLE , ook geen minder lof dan belooning heeft toegebracht. Het verzoek der zodanige , welker bidden by my gebieden was , heeft 'er my over ettelyke jaaren de eerste verhandeling van doen in onze Taal brengen , om eens te zien hoe namen de Fransche aardigheden in ons Duitsch zoude kunnen komen ; en myn eigen lust , die door de aanvalligheid van stoffe in 't werken wakkerde , by gebrek van beter bezigheid , het overige. Dat ik te liever dede , door dien ik my liet dunken een Hollantsch hert in een Spaanschen boezem gevonden te hebben ; dat is , een onverzettelyken voorstander der Vaderlandsche vryheid , en een onvertsaagd tegenspreeker van den opdrang der uitheemscher heerschappye : die deze CID afweerd met woorden , recht waardig om door een vryen Hollander tegen den heerschezucht der hedendaagsche Spanjaarden uitgesproken te zyn : en des te aanmerkelyker , om dat deze de CID door de pen van een Spaanschen Jesuit (heftig onder de hevige) in de mond gegeven werden. Dit wilde ik niet , billyke Leezer , dat u onbewust zoude zyn , nadien ik niet konde beletten dat u deze malligheden in de hand zouden komen.

VENIAM PRO LAUDE.

Den 15. April, 1640.

VERTOONERS.

DON FERDINANDO, de eerste Koning van Castilien.

DONA URRACA, Infante van Castilien.

DON DIEGO, Vader van Don Rodrigo.

DON GOMES, Grave van Gormas, Vader van Chimene.

DON RODRIGO, Zoon van Don Diego, en Vryer van Chimene.

DON SANCHE, Minnaar van Chimene, en Medevryer van Don Rodrigo.

DON ARIAS, }
DON ALONSO, } Castiliaansche Edelluiden.

CHIMENE, Minnaares van Don Rodrigo, en van Don Sanche.

LEONORA, Voedstervrouw van de Infante.

ELVIRE, Staatjuffrouw van Chimene.

Een STAATJONGEN, of PAGIE van de Infante.

Het Tooneel moet uitbeelden 't Hof van den Koning, en de Stad van Sivilien. Het Spel begint 's morgens, en eindigd 's anderen daags tegen de middag.

D E C I D,

T R E U R S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

ELVIRE, DE GRAAF.

ELVIR. an al deez' Vryers, die met dagelyks
verkeeren
Uw Dochter zoeken aan, en myne
gunst begeeren,
Betoonen van haar min wel't alder-
meeste blyk,

Don Rodrig' en Don Sanche, in dienst en plicht gelyk.
Niet dat Chimene leend het oor aan haare klagten,
Of met een lonkend oog gaat streelen haar gedachten;
Maar buiten onderscheid aan ieder een beleefd,
Zy niemand hoop beneemt, noch niemand hoop en geeft,
En zonder hun te straf of ook te zacht te weezen,
Verwacht van uwe keur haar Echtgenoot na dezen.
GRA. Zy doet zo als ze hoord; en beide zyn z' haar waard,
Beide Adelyk van Stam, en bei door deugd vermaard;
Bei jong, maar die voor 's hands doen in haar oogen lee-
Der overoud'ren roem in manheid zo gepreezen. (zen,
Rodrigo boven al en heeft niet eenen trek
In 't aanzicht, die zyn moed ten vollen niet ontdek',
En die niet uit en beeld de Ridderlyke daaden
Van zyn manhafte huis, met lauw'ren overlaaden.
Zyn Vaders dapperheid was zonder wederpaar, (naar
Zo lang zyn kracht hem duurde, en zelfs ook noch daar
Men in de rimpels van zyn voorhoofd vond geschreeven
Wat dat hy eertyds was, en wat hy had bedreeven.

Zyn Zoon beloofd niet min; en in een woord, myn kind
Dat mag wel hebben lief dien ik heb zo bezind.

Gaa spreek 'er daar eens van, maar laat uw aanspraak
strekken

Te heelen mynen zin, en haaren zin te ontdekken.
Wanneer ik weder kom vang ik dit weder aan,
Myn uur dat roept my nu om na den Raad te gaan.
De Koning zal zyn Zoon een Voedsterheer erweelen,
Of my veel eer daar toe verkiesen onder veelen:
Want'tgunt myn arm verricht tot voordeel van het Ryk,
Maakt dat ik (zo my dunkt) hier niemand in en wyk.

T W E E D E T O O N E E L.

ELVIRE, CHIMENE.

ELV. **W**at blyde boodschap breng ik aan deez' jonge
Lieven!

Hoe voegd zich alles na haar wensch, en herts believen!

CHIM. Elvire, wel wat is 't? zeg hoe de zaak toch leid;

Wat hoop! wat hulp! wat heeft myn Vader u gezeid?

ELV. Twee woordjes daar uw heil geheel is aangelegen,

Hy acht zo zeer Rodrig' als gy hem zyt genegen.

CHIM. De grootheid van 't geluk doet dat ik het mistrouw;

Maar mag geloofd zyn, 't geen gy zegt, en ik wel wouw?

ELVIR. Uw Vader verder gaat, en tot uw vergenoegen

Zal hy u lasten u na dit verzoek te voegen:

Hy staat zyn vryen toe; nu oordeeld, nademaal

Zyn Vader even flus, in 't kómen van de Zaal,

Na 't scheiden van den Raad de zaake voor zal stellen,

Of hy een beter uur kon op de wyzer tellen:

En of niet uw gebed, uw wensch, uw 's herten lust,

Zal weezen haast voldaan, en gy daar door geruft?

CHIM. 't Schynt echter dat myn ziel, met onlust ingenomen,

Deez' vreugde niet en vat met daar als voor te schroo-

Een enkel oogeblik luks rad te draajen plag, (men;

En in een groote spoet vrees ik te grooter slag.

ELV. Gy zult u vreeze zien op 't wenschelykft bedroogen.

CHIM.

CHIM. Kom, gaan wy dan, en zien wat wy verwachten mo-
(gen.

D E R D E T O O N E E L.

D E I N F A N T E , L E O N O R A , S T A A T J O N G E N .

INF. **L**oop na Chimene toe, en zeg haar uit myn naam,
Dat zy in haar bezoek den tyd wat beter raam,
't Valt vry wat laat van daag, ik heb 't my te beklagen.

LEON. Mevrouw, een zelfde zorg u altyd weêr komt knaa-
ik zie u vol gepeins, en droevig elken dag, (gen,
Bevraagen hoe het al met haare min gaan mag.

INF. 't Is recht ik daar na vraag, ik heb ze zelfs bewoogen
De pylen doel te staan die haar in 't herte vloogen.

Zy mind haar Don Rodrig', en heeft hem van myn hand,
En door my Don Rodrig' haar ys verkeerd in brand.

Dus die van 't zoete paar de boeijen eerst ging smeden,
Heb tot de ontboeiing (zo my dunkt) gelyke reden.

LEON. Mevrouw, niet te min in 't midden van haar vreugd
Zo ziet men u vergaan van enkel ongeneugd.

Die liefde, die haar bei kan zo blymoedig maaken,
Doet die uw treurig hert zo diepen droefheid smaaken?

En deze zoete zorg, die gy dus voor haar neemt,
Kan 't zyn dat die u zelfs van alle zoet vervreemd?

Maar ik ga al te verre, en werd wat onbescheiden.

INF. Myn droefheid die neemt toe door 't heimelyk belyden;
Hoor, hoor doch eind'lyk eens, hoe dat ik heb gestreên,

En laakende myn lot, zo loofd myn deugd met een.

De Min een dwanggod'is, die niemand vry laat leeven.

Dien jongen Edelman, die ik heb weg gegeven,

Dien min ik.

LEON. Mind gy hem?

INF. Leg op myn hart uw hand;

En voel hoe 't zich ontfeld in 't melden van zyn brand,

Hoe 't zyn verwinnaar ken.

LEON. Vergeefhet my, Mevrouw,

Indien ik breek myn plicht met u dit voor te houwen;

Te kiezen voor uw lief een enkel Edelman!

Wat zal de Koning, als hy 't hoord, hier zeggen van?
Een Erfgenaam van 't Ryk haar dus ver te vergeeten!
Bedenk wie dat gy zyt; gy schynt het niet te weeten.

INF. Neen, neen, ik weet het wel, en zal myn bloed veel eer
Uitstorten; dan myn zelfs zo laag te smyten neêr,
Ik kon wel zeggen, dat in de edelste gemoeden
Alleen verdienst heeft recht de waare min te voeden,
En zo myn neiging hier haar onschuld zoeken wou,
Zy duizend dingen tot haar voordeel vinden zou.
Maar neen, al dit zal my tot geen verkleining strekken,
Noch wil met anders vuil myn schennis niet bedekken.
Waar acht op eer heeft plaats, lust uitgeslooten werd;
En is myn liefste groot, noch grooter is myn hert.
Een eed'le hoverdy gaat my deez' leffe leeren,
Dan zynde een Koningskind, een Koning my moet ee-
En al wat minder is, onwaardig is voor my. (ren,
Dies zynde 't hert verheerd door 't lyden dat ik ly,
Zo gaf ik zelve weg 't geen ik niet mogt behouwen,
En itelden in myn steê Chimene, op 't betrouwen,
Dat, dit te weeg gebragt, 't ontsteeken van haar vlam
De myne dooven zou eer die meêr voedsel nam.
Vind dan niet langer vreemd dat myn gepynd verlangen
Verwacht, met ongeduld, haar blyde Bruiloftszangen.
Gy ziet dat myne rust alleen daar in bestaat:
Want liefde leefd by hoop, en buiten hoop vergaat.
Het is een krachtig vuur, maar moet zeer haast vervallen
Door onderhouds gebrek, dit is 't verzet voor 't mallen.
Zo dat, in spyt van 't geen myn onheil immer kan,
Indien Chimene krygt Rodrigo tot een Man, (zen,
Myn hoop is daar meê dood, myn hert daar door genee-
En ik zal weder zyn die ik eens plag te weezen.
Doch ly ik midlerwyl oneindelyke smert,
En tot haar trouwdag toe leid my Rodrig' in 't hert.
Ik poog hem kwyt te zyn; en kan het niet ontbeeren,
En dit verborgen vuur doet my allens verteeren.
Ik ben ten einden raad, nu Min my zuchten doet
Om 't geen dat ik verwerp, en zelfs stoot met de voet.

Ik voel myn bange ziel in tweeën zich te verdeelen,
 En of myn moed is groot, het kan myn hert niet heelen.
 Dit trouwval is te vreemd, ik wensch het, en ik vrees 't,
 En 't geen ik daar door hoop daar ben ik voor bedeeft.
 Myn eer en myne min gebruiken zulke strecken
 Van onderling geweld, dat zy my 't hert doen breeken,
 En ik 't besterven moet, 't zy dat dit voortgang heeft,
 't Zy dat het achter blyft; geen ding my trooft en geeft.

LEON. Mevrouw, ik weet u hier niet anders op te zeggen,
 Dan dat ik met u treur om 't geen niet is te ontleggen:
 Ik laakten u terftond, maar ik u nu beklaag;
 Dan nademaal dat in zo bitterzoeten vlaag
 Uw deugd dus tegenstreefd mins nypen en mins streelen,
 Zal deugd in uw gemoed ook weêr eens rusten teelen;
 Heb daar op vry uw hoop, en op de hulp van tyd,
 Die alle hertenleed en onheil zagjes slyt.
 Den Hemel is u meê, en zal niet lang verdraagen
 Dat Deugd onschuldig ly het harde Noodlots slaagen.

INF. Myn alderbeste hoop is hoopeloos te zyn.

Staatjongen uit.

STAATJ. Mevrouw, op uw bevel zo volgd Chimene myn.
 INF. Ga, onderhoud haar wat in geene galderye.
 LEON. Wilt gy noch blyven dan in deze raazernye?
 INF. Neen, ik wil maar alleen, in spyt van myn verdriet,
 My wat bezadigen eer my Chimene ziet.
 Ik volg u datelyk. O Hemel! hoor myn klagten,
 En wil eens eindelyk myn lyden wat verzachten,
 Zet eens een perk aan 't leed dat my dus drukt ter neêr;
 Verzekeer myne rust, verzekeer doch myn eer: (gen,
 Want door eens anders heil myn heil moet zyn verkree-
 Aan deze trouwdag is ons alle drie gelegen, (kracht,
 Vervroeg daar de uitkomst van, of geef myn ziel meêr
 Tot reine tegenstand van geile liefdens magt.
 Deeze minnaars vast aan een door echtenband te voegen,
 Is 't breeken van myn boei, het wit van myn vernoegen;
 Doch ik maak 't al te lang; welgaan wy na Chimeen,
 Haar onderhoud zal licht my stellen wat te vreên.

VIERDE TOONEEL.

DE GRAAF, DON DIEGO.

GRAAF. **G**y hebt het eind'lyk weg, en word door gunst verheven

Tot vord'ring van een staat, die my moest zyn gegeven.

De Koning u 't bestier gund van de Prins zyn Zoon.

DIEGO. Dit blyk van eer, dat hy steld in myn huis ten toon,

Wyft uit dat hy bemind het recht, en weet te achten

De dienften die, wel eer gedaan, hem nut toebragten.

GRAAF. Hoe groot een Koning is, hy is een mensch, als wy,

En valt met zyne keur wel aan de onrechte zy;

Ja deez' verkiezing toond aan die te Hoof verkeeren,

Dat dienften, nu ter tyd gedaan, haar loon ontbeeren.

DIEGO. Laat ons niet spreken meêr van 't geen niet diend tot vreê,

De gunst heeft hier gehad by loon van dienst haar steê:

't Kan zyn dat in uw keur wat meêr waardy gevonden,

Maar's Konings zinlykheid heeft zich aan my gebonden:

By de eer die hy my doet voegd gy daar by noch een,

En maakt ons huizen bei door echtenband gemeen.

Rodrigo mind Chimeen, en haar verheven gaaven

Het oogmerk van zyn dienst na haare gunst doen draven,

Verwilgd daar in, myn Heer, neemt hem tot Swager aan.

GRAAF. Rodrigo?neen; die moet nu na wat grooters staan;

En door deez' aanwas van uw nieuw verkregen staaten,

Hy ongetwyffeld hem vry meêr zal dunken laten.

Het gaat u wel daar meê; en houd maar recht het stier

Van 's Prinses gladde jeugd, vol van moed, vol van vier,

Leer hem hoe dat hy zal met Land en Luiden leeven,

De kwaade voor de schrik van strenge strafdoen beeven:

De goede hebben lief, die koesteren met loon,

En door't gehandhaafd recht bevestigen zyn troon. (ken,

Voeg daar de deugden by, die't ampt eens Veldheers raa-

Vertoon hem hoe men zich den arbeid licht moet maa-

In krygsplichtsoeffening voor and'ren munten uit, (ken,

Zich

Zich leggen in 't geweer met 't hoofd op een affuit,
 Den gantschen dag te paerd in heete zon te draaven,
 Een muur te breeken deur, een bolwerk te ondergraaven,
 Een stad te neemen in, en dat hy zelve mag
 Doen hellen aan zyn zyd' de zege van een slag. (ten,
 Zyt hem hier 't voorbeeld van, want dit u diend gewee-
 Dat gy hem voor moet gaan in 't gund gy hem zult hee-
 Het zeggen geld'er niet als 't op de daad komt aan, (ten.
 En 't oog moet meêr dan 't oor begrypen zulk vermaan.
 DIEG. Tot voorbeeld hoefd men hem maar voor zyn leste
 geeven,

Te leezen het bedryf van myn beroemde leeven,
 Daar zal hy in een lang aan een geknoopt verhaal
 Van heldendaaden zien, hoe dat men door het staal
 De volkeren betemd, zyn vyand brengt aan 't vluchten,
 En van verkregen roem doet vlieden de geruchten.
 GRA. Het levend voorbeeld, wis, dat heeft vry ander kracht,
 Een Prins leerd in een boek zyn plichten al te zacht.
 En wat heeft doch verricht uw groot getal van jaaren,
 Dat niet een enk'len dag van myn kan evenaaren?
 Zo gy eens dapper waart, ik ben het nu ter tyd,
 En dezen arm die is 't die 't gantsche Ryk bevryd.
 Grenade, en Arragon voor dezen degen beeven;
 Myn naam alleen een schrik kan aan de Mooren geeven.
 Het zou hier zonder my haast neemen weêr zyn keer:
 En zo gy my niet had, gy hield geen Koning meêr.
 Elk uur, elk oogenblik, hoopt op door nieuwe daaden
 Lauwrierkrans oplauwrier, daar ik meê ben verlaaden,
 De Prins zou, tot een proef van manheid en van moed,
 Veldslaagen winnen, midts my volgende op de voet;
 En ver van 't loom geles, dat voor myn arm moet wy-
 Zo zou hy leeren doen met na myn doen te kyken. (ken,
 DIEG. Gy spreekt my te vergeefs van 't geen ik weet zo wel,
 Ik heb u zien te veld gaan onder myn bevel:
 'tIs waar doen my de kracht bezweek door hooge jaaren,
 Dat uwe dapperheid myn plaatze kwam bewaaren,
 En dat, om hier niet van te maaken meêr gewag,

Gy

Gy heden zyt 't geen ik wel eer te weezen plag.

Doch ziet gy, dat in ons dit beide te onderwinden,

De Koning tuffchen tweën weet onderscheid te vinden.

GRAAF. Het geen ik waardig was aan u gegeven is.

DIEGO. Die voor u wierd gesteld was 't beter waart gewis.

GRAAF. Die 't best kan voeren uit het beter had geleecken.

DIEGO. Voorby gegaan te zyn is niet het beste teeken.

GRAAF. Met kuipen kreeg gy 't, als een loozen hoveling.

DIE. Deluister van myn deugd was maar alleen 't verding.

GRA. Om wel te zeggen, 't was ten opzicht van uw jaaren.

DIE. De Koning toonde gunst aan klokheids lang ervaren.

GRA. Was 't klokheid toegeleid 't kwam dezen degen toe.

DIE. Hy moest 't niet waard zyn die vergeefs hem zelfs liep

GRAAF. Niet waard zyn! wie? (moë.

DIEGO. Gy.

GRAAF. Ik! hou daar; uw kwaalyk spreken,

Verwaande Gryzaart, men op deze wys moet wreeken.

DIE. Voleind, en neem al voort myn leeven na deez' hoon,

Het eerste dat myn stam te lyden was gewoon.

GRAAF. En wat meend gy te doen, dus slap, en afgesleeten?

DIEGO. Helaas! myn zwakken arm heeft zyne kracht ver-

geeten.

GRAAF. Uw zwaard is in myn magt, maar 'k oordeel 't my

geen eer,

Dat ik myn hand zou slaan aan dit veracht geweer.

Ga heen, en wil de Prins ook dit te leezen geeven,

In 't neemen van zyn les uit uw beroemde leeven.

Deez' straffe, zo wel waard een opgeblaazen klap,

Zal tot goed onderwijs verstrekken de eerste trap.

DIEGO. Stort gy myn bloed dan niet?

GRAAF. Myn ziel heeft zyn genoeg,

En myne hand die zou van zulk een doodslag wroegen.

DIEGO. Versmaad gy dan myn lyf?

GRAAF. Dien draad te snyden af,

Was maar een dag vyf zes u brengen eer in 't graf.

V Y F D E T O O N E E L .

D O N D I E G O , *alleen.*

O Spyt ! ô ramp ! ô hoon ! ô ongewilde jaaren !
 Heb ik dus lang geleefd om deze smaad te ervaren ?
 En ben ik onder 's krygsbeleid geworden grys ,
 Om in een dag te zien myn eer gemaakt tot prys ?
 Myn arm , die met ontzag gantsch Spanjen plag te vieren ;
 Myn arm , die 't Ryk zo vaak in zyn behoud moest stieren ,
 Zo vaak de Zetel van zyn Koning heeft gestyfd ,
 Verraad my in den nood , en nu verleegeu blyft .
 O wreed geheugen van myn achtbaarheid voorleden !
 O werk van zo veel tyds op eene stond vertreeden !
 O nieuwe waardigheid , bouwvallig voor myn eer !
 Verheeven stotrots , daar myn heil van struikeld neêr !
 Ach ! moet men van uw ramp de Graaf zich zien beroe-
 men ?

En sterven zonder wraak , of 't leeven eerloos noemen ?
 Zyt Graave van myn Prins voortaan de Voedsterheer ,
 Dat ampt en laat niet toe een amptman zonder eer ;
 Uw trotsê hovaardy heeft , door dit schendig hoonen ,
 My , tegen 's Konings keur , daar weeten uit te troonen .
 En gy , roemruchtig tuig van menig heldendaad ,
 Maar nu van stramme leên een noodeloos sieraad ;
 Geweer , wel eer gevreesd , maar dat in dit onteeren
 My meer diend tot een pronk dan om my te verweeren ;
 Weg , weg , verlaat voortaan die zo haast is vermand ,
 En voeg u tot myn wraak in een bekwaamer hand :
 Is Roderik myn zoon , zo moet zyn liefde wyken ,
 En deze vlam het zeil voor grooter vlamme stryken :
 Myn eer die is dezyne , en deze schimpgeleên , (scheen .
 Die my treft aan de wang , die springt hem voor de

Z E S D E T O O N E E L .

D O N D I E G O , D O N R O D R I G O .

D I E . **R**odrigo , hebje hert ?R O D . **R**Wie 't waar , zo niet myn Vader ;
 Zou

Zou 't daat'lyk werden wys.

DIEGO. Hoor hier eens, koom wat nader,
'k Erken de sprenkels van myn welgebooren bloed
In deze wakkerheid, in dit uw groot gemoed:
Myn jonkheid bot weêr uit in zulk gefwind beweegen
Van ed'le toornigheid, die my niet laat verleegen.
Kom, Zoone, kom myn kind, kom, beterd myne schand,
Kom, wreek my toch.

ROD. Van wie?

DIE. Van zulk een snoode hand,
Dat zy aan beider eer een doodsteek heeft gegeven,
Door eene vuiftslag, doch de schelm had straks het leeven
Gelaaten, maar myn kracht bezweek, myn groot ge-
moed,
En dit geweer, dat in myn hand geen nut meêr doet,
Dat lever ik aan u, om my daar meê te wreken;
Ga, straf een onverlaat, en wilt zyn trots verbreeken;
Beproof daar aan uw moed: want zulken overlast
Men niet dan in het bloed des schenders af en wast.
Sla dood, of blyft 'er dood. Voorts om verdacht te
weezen,

Breng ik u voor de vuift een man die is te vreezen:
Ik heb hem menigmaal geheel bebloed gezien

Ophoopen om hem heen een wal van doode liên. (ren.

ROD. Zyn naam; want meêr gezeid dat is maar tyd verloof-

DIE. Om u dan in een woord wat meêr noch te doen hoo-
Het is een Oorlogsheld die vaak heeft zeeg bestreên, (ren,
't Is....

ROD. 'k Bid u maakt een eind.

DIE. De Vader van Chimeen.

ROD. De....

DIE. Antwoord daar niet op, ik weet uw minnetochten;
Maar't leeven zyn ze onwaard die eerloos leven mogten,
Hoe waarder die ons schend hoe't schennis zwaarder is,
Kortom, gy weet het hoon, de wraak moet gaan gewis.
'k Zeg u des niet meêr; maar wil u, noch my verveelen,
Toon u een waardig Kind van zulken Vaders teelen:
Ver-

Verdrukt door 't ongeval, daar 't noodlot my in steekt,
Ga ik 't beschrijven ; gy , gaa , loop , vlieg , en ons
wreekt.

Z E V E N D E T O O N E E L.

G DON RODRIGO, *alleen.*
Geraakt aan 't binnenst van myn hert,
Door onvoorzien zo wel als doodelyke schichten,
Elendig wreeker om dit ongelyk te richten,
En ongevallig wit van onverdiende smert,
Ik sta, gelyk een staak, en myne ziel verflaagen
Die wykt voor zyne plaagen.
Zo na te zien myn min te zyn beloond,
Ach! ach! waar wil dit heene?
Myn Vader is 't die hier in is gehoond,
De Hooner is de Vader van Chimene.

Wat voel ik vreemden tegenstryd,
Myn eer en myne min my elk om 't seerst bekooren;
Een Vaders wraak voldaan is een meestress' verlooren.
't Een port myn gramfchap aan, en 't ander die verbyt;
Gebragt tot droeve keur, of in myn min te sneeven,
Of eereeloos te leeven.
Te wederzyds myn ramp my stoot in 't graf.
Ach! ach! waar wil dit heene?
Zal ik dit hoon dan laten zonder straf?
Zal zyn gestraft de Vader van Chimene?

Vader, Meestresse; en Eer, en Min,
Medogenlooze plicht, en overwreed behooren,
Al myn vermaak is weg, of al myn eer verlooren;
't Een maak my leevens moê, en 't ander ramp brengt in.
O waarde en wreede hoop, van een gemoed groothertig,
Maar echter minnesmertig.
Eêl vyand van myn aldergrootste heil,
Helaas! waar wilt gy heene?

Zyt

Zyt gy in my dat ik myn eer beveil?
Zyt gy in my dat ik verlies Chimene?

't Is beter eenmaal dood te zyn,
Ikben niet min verplicht aan myn Meestresse, als Vader,
Die zyne schennis wreekt, is haare gunst versmaader,
En die dit kan bestaan gevoeld geen minnepyn,
Voorkomen wy 't verdriet van tegens haar te derven,
't Geen ons doch zou doen sterven.
't Luk loopt my dwers; daar 's niet dat helpen mag.
Myn hoop vervliegt daar heene,
Wel aan, myn ziel, is sterven uw gelag,
Zo sterft, en stoord ten minsten niet Chimene.

Te sterven, en niet zyn gerecht,
Te loopen na een dood zo dood'lyk mynder eere!
Te lyden dat men aan myn naam tot schande keere,
Dat ik niet heb de roem myn 's huis gehouden hecht!
Te ontzien een minnevlam waar af myn ziel van binnen
't Verlies al kan bezinnen!
Ach! luiff'ren wy niet meêr na dit bedrog,
Dat ons stoot los daar heene;
Wel aan, myn arm, behoud uw eere toch,
Nadien gy moet verliezen uw Chimene.

Wis! 't was met myn verstand geen deeg;
Ben ik myn Vader niet zo veel als 't lief gehouwen?
't Zy ik blyf in't gevecht, 't zy door een droef benouwen,
'k Zal storten uit myn bloed zo zuiver als ik 't kreeg.
'k Beschuldig my alreeds van 't al te lang verdraagen,
De wraak moet overdraagen.
En schaamrood dus te hebben 't stuk verschoond,
Laat 't loopen derwaards heene,
Nadien myn Vader is van daag gehoond,
En d'Hooner is de Vader van Chimene.

T W E E D E B E D R Y F .

E E R S T E T O O N E E L .

D E G R A A F , D O N A R I A S .

GRAAF. 'k **B**eken hier onder ons, het bloed was my wat warm,

Toen ik hem gaf de slag, en wat te rad myn arm.

Maar nu het is geschied en is 't niet weêr t'herhaalen.

AR. Laat voor des Konings wil die hooge moed wat daalen.

Hy trekt het hem vry aan, en dapperlyk gestoord,

Vaart met een volle ernst in uwe zaake voort.

Ook hebt gy niet waar mede in recht u te verweeren;

Dus ziet, d'onteeders staat, en grootheid van 't onteeren

Vereiffchen schuldbeken, en zonderling ootmoed,

Dat vry te boven ga 't gund men gemeenlyk doet.

GRAAF. Hy neem my 't leeven dan, dat is in zyn vermogen.

ARIAS. Wat meêr gehoorzaamheids, en 't zeil min opge-
toogen;

Stil toch de gramfchap van een Prins die u bemind.

Hy wil 't zo; zegt gy noch dat gy 't niet goed en vind?

GRAAF. Myn vriend, als daar myn eer en achtbaarheid aan
ftonde,

Wat ongehoorzaam zyn waar niet zo groote zonde:

En neemt zy waar al groot, myn dienften aan de kroon

Zyn vry meer dan genoeg, op dat men zulks verfchoon.

ARI. Hoe treflyk ook uw dienft mag zyn, hoe menigvuldig,

Een Koning en is noit zyn onderdaan iet fchuldig:

Gy vleid u zelfte veel, en moet des zyn bericht, (plicht.

Dat die zyn Prins wel diend niet meêr doet dan zyn

Gy loopt in uw verderf, myn Heer, met dit vertrouwen.

GRAAF. Ik zal niet van uw raad dan na bevinding houwen.

AR. Gy hoord te zyn beducht voor 's Konings hooge magt.

GRAAF. Een dag alleen noit man, als ik ben, te onderbragt.

Hy ga zyn magt vry reê tot myne straffe maaken,

De Staat zal voor ik val het onderft' boven raaken.

B

ARIAS.

ARIAS. Hoe! vreesd gy dan niet meêr het opperste gebied?

GRA. Eens Stafs, die zonder my hem uit de handen schiet!

Hem zelfs is al te veel aan myn behoud geleegeu,

Myn hoofd in 't vallen zou zyn kroon doen overweegen.

ARIAS. Laat toe dat reden u de zinnen wat bedaar',
En neemt een goed beraad.

GRAAF. 't Beraad dat is aldaar.

AR. Wat zal ik zeggen dan? 'k moet rekening gaan geeven.

GRAAF. Dat ik niet toestaan kan in iet verkleind te leeuen.

ARIAS. Bedenk dat 's Konings wil niet lyd te zyn bepaald.

GRAAF. Het lot dat leid 'er al, wat diend 'er meêr verhaald?

ARIAS. Vaar wel dan, nademaal ik niet en kan verrichten:

En, met Lauwrier bedekt, vreesd echter 's bliksems

GRAAF. Ik wachte zonder vrees. (schichten.)

ARIAS. Maar toch niet zonder schaa.

GRAAF. Wy zullen dan, voldaan, Don Diego zien hier na.

Ik stoor my weinig aan zulk onvermogen dreigen,

En, in het grootst' gevaar, is wonderdoen myn eigen;

Want daar 't myn eer betreft, en zal de wreedste dood

My niet verzetten, zelfs in de allerscherpste nood.

T W E E D E T O O N E E L.

D O N R O D R I G O, D E G R A A F.

ROD. **H**eer Graaf, een woord of twee.

GRA. Spreek.

ROD. Help my uit 't vermoeden,
Kent gy Don Diego wel?

GRA. Ja 'k.

ROD. Zacht, Man, wilt u hoeden.

Weet gy dat dien goên Heer was in zyn tyd een schat

Van deugd, van dapperheid, van eere? weet gy dat?

GRA. 't Kan zyn.

ROD. Dit vuur, dat gy my ziet in de oogen blaaken,

Weet gy 't zyn bloed te zyn? weet gy 't?

GRA. Wat kan 't my raaken.

ROD. Ik zal 't u doen verstaan, vier treedjes maar van hier.

GRA.

GRA. Wel, stoute Jongen; hoe!

ROD. Spreek zonder veel getier.

'k Ben jong, 't is zo, maar by edel bloed in de aâren
En wacht de dapperheid niet na 't getal der jaaren.

GRA. My dus te randen aan! wat losheid speeld hier meê?
Men u noch noit en zag den degen uit de scheê.

ROD. Men hoeft geen tweede proef van myns gelyk te
wachten:

Haar eerste handwerk is een meesterstuk te achten.

GRA. Weet gy wel wie ik ben?

ROD. Ja; ieder, zo ik raam;

Zou beeven, buiten my, van schrik voor uwen naam;

In duizend lauwreblaân, die u het hoofd omgeeven,

Schynt van myn nederlaag het ongeval geschreeven:

Ikrande als roek'loos aan een arm, die 't doorgaans wind;

Maar hy heeft magts genoeg die zich vol moeds bevind.

Aan die zyn Vader wreekt is niets van onvermogen,

Uw arm noit neêr laag had, maar zoud ze krygen mogen.

GR. Dat groot gemoed dat in deez' taal drukt uit zyn schyn,

Zich daag'lyks uit uw oog ontdekken quam aan 't myn:

En, werdende gewaar de deugd die in u blikte,

Myn hert met volle vreugd myn Dochter u toefschikte.

Ik weet hoe gy haar mind, en ben verblyd te zien,

Dat uwe tochten voor uw plichtschuld moeten vliên:

Dat die niet flauwen doen uw dapp're vierigheden,

Noch uw verheven Deugd gezonken is beneden

Het geen ik daar van hield; dus, hebbende gehaakt

Te krygen tot myn Zoon een Ridder heel volmaakt;

Bevind ik in myn keur my niet te zyn bedroogen;

Doch ik gevoel myn hert heel over u bewoogen.

Ik prys uw hoog gemoed, maar ik beklaag uw jeugd.

Verzoekt geen proef te doen, die gy niet haalen meugt.

Geef mynen arm verlof om dit gevecht te myden,

Dat al te ongelyk geen eer heeft van zyn stryden:

Te vechten zonder vaar, is winnen zonder roem:

Wat lof leid in 't verderf van zulk een jongen bloem?

Men zal u met een vuist gelooven neêrgeïlagen,

En ik zou maar 't verdriet van uwe dood weg draagen.
 ROD. Verkeerd meêdoogen volgt uw schendig ftuk; die
 de eer (meêr.

My neemen derft, die fchroomd myn leeven (fchynt het)
 GRA. Gaa heenen uwes weegs.

ROD. Gaan wy al ftil ter werven.

GRA. Zyt gy uw leeven moê?

ROD. Zyt gy bevreesd voor fterven?

GRA. Kom gy, voldoe uw plicht. Een Zoon toond zich
 ontaard,

Wien meêr zyn leeven dan zyns Vaders eer is waard.

DERDE TOONEEL.

DE INFANTE, CHIMENE, LEONORA.

INF. **S**til, myn Chimene, ftil uw innerlyk bedroeven,
 Deze opgekomen ramp wil uw geduld beproeven,
 Gy zult, na korten ftorm, weêr kalmte zien verwekt,
 't Is maar een kleine wolk die uw geluk bedekt;

En door wat uitftels kan 'er niet veel zyn verlooren.

CHIM. Myn hert, vervuld met vrees, mag na geen hoope
 Een onweêr dat zo snel na zulk een ftilte komt, (hooren;
 Een wiffe fchipbreuk dreigd, van enkel onheil bromd,
 Daar is geen twyffel aan, ik sneuvel in de haven;
 Ik minde, was bemind, ons Vaders 't jawoord gaven,
 En ik aan u daar van de blyde boodfchap brogt,
 Op 't eigen oogenblik dat haaren onluft wrocht,
 't Verhaal waar af u niet zo haaft is voorgedragen,
 Of 't heeft van 't zoet verwacht al 't steunfel ingeflaagen.

Vervloekte Staatzucht, en verwaande hovaardy,

Waar door de beste meeft geraaken in de ly:

Gestrenge naam van eer, de moordprijem van myn lusten,

Wat koft gy my al leets? hoe gaat gy my ontruffen?

INF. Gy hebt geen oorzaak dus te vreezen, dit verfchil,
 Een oogenblik blies 't op, en 't weder bluffen wil:

't Is al te ruchtbaar om in onheil uit te breeken;

De Koning wil alreeds het werde vergeleeken.

En zo veel my belangt, gevoelig van uw fchâ,

Zal ik doen wat ik kan dat alles wel vergâ.

CHIM. Verdraagen geld 'er niet in diergelyke zaaken;
Want hoon aan de eer gedaan en is niet goed te maaken;
Vergeefs men daar toe magt en wysheid brengt by een,
En zo men 't kwaad geneefd, 't is maar in schyn alleen.
Ja haat, die heim'lyk woed in de eens ontftelde zinnen,
Ontfteekt een vinnig vuur met meerder kracht van bin-

INF. Den zoeten echtenband, daar uw Rodrigoos hert(nen.
Aan zyn Chimene door zo vast verbonden werd,
De Vaders te gelyk zal op een nieuw vereenen,
En door dit huw'lyks heil van alle tweedracht speenen.

CHIM. Ik wensch het zo veel eer dan ik's in hoope ben,
Don Diego is te trots, en ik myn Vader ken;
Ik voel een traanenvloed, die ik niet kan weêrhouden,
't Voorleên my smert, en derf 't aanstaande niet ver-
trouwen.

INF. Wat maakt u dus benaauwd? een afgeleefd oud man?

CHIM. Hy heeft een Zoon vol moeds.

INF. 't Volwassen schort 'er an.

CHIM. Wie dapper weezen zal die wil al vroeg beginnen.

INF. Hy is te zeer verliefd, en die te recht beminnen
Mishaagen al te noô de geen die haar behaagd;

Een woord, wanneer gy wilt, zyn toorn uit hem verjaagd.

CHIM. Maar hoord hy na my niet, hoe zal ik 't dan aan-
leggen?

En geeft hy my gehoor, wat zal men van hem zeggen?

Hy, zynde een Edelman, te lyden zulken smaad!

't Zy dat hy plaatze geeft, 't zy dat hy tegenstaat (gen

De vonk die in hem vlamd, myn wensch die blyft verle-

Door schaamte of door spyt; beschaamd van zynent we-

Zo hy myn wil komt na; vol spyt te zyn ontzeid, (gen,

Indien hy meêr zyn eer als myne min toleid. (ken,

INF. Chimenes hert draafd hoog, en neemt in geen beden-

Hoe na het haar ook ga iet dat haar eer mag krenken;

Maar of ik tot 'er tyd dat dit zy bygeleid,

Deez' vryer nam te Hoof in myn verzekerdheid,

En zo by dwang de drift zyns arrenmoeds hield binnen,

Zou 't geenen nadocht voên in uw verliefde zinnen?
 CHIM. Ach! doet gy dat, Mevrouw, zo ben ik buiten
 schroom.

VIERDE TOONEEL.

DE INFANTE, STAATJONGEN, CHIMENE,
 LEONORA.

INF. Staatjongen, zoekt Rodrig', zeg dat hy by my
 koom.

STAATJ. De Grave van Gormas, en hy...

CHIM. Ach! ach! ik beeve.

INF. Spreek.

STAATJ. Hebben uit het Hof haar te gelyk begeeven.

CHIM. Alleen?

STAATJ. Alleen, en, zo 't geleck, met onderlinge twift.

CHIM. Zy zyn wis handgemeen, 't is al te wel gegift.
 Mevrouw, ik bid, hou my deez' haastigheid ten goede.

VYFDE TOONEEL.

DE INFANTE, LEONORA.

INF. **H**elaas, wat voel ik voor een wroegen in my
 woeden!

'k Beklaag haar ongeval, en zal ik haar verraân?

Myn rust verlaat my, en myn brand gaat weder aan.

't Geen dat Rodrigo doet van zyn Chimene scheiden,

Komt door een nieuwe hoop my tot nieuw lyden leiden:

En haare tweespalt, die ik aanschouw met verdriet,

In myn bekoorde ziel een stil verheugen giet.

LEON. De Deugd, in uw gemoed zo hoog ten top gezeeten,

Is die door snoode min zo haast ter neêr gesmeeten?

INF. Ei! noemd ze niet meêr snood, nadien ze nu by my

In volle praal geplaatst, het recht heeft aan haar zy.

Draagd haar eerbieding toe nu zy my mag behaagen;

Myn Deugd bestryd ze wel, maar hoope leid my laagen,

Terwyl de min, helaas! weêr in myn boezem glyd,

En

En na een Minnaar haakt, die nu Chimene is kwyt.

LEON. Laat gy dit hooge hert zo laag dus licht'lyk vallen,
En gaat gy redenloos u geeven tot zulk mallen?

INF. Ach! mer hoe weinig nut leend iemand reden 't oor,
Wanneer de ziel geraakt te hollen buiten 't spoor!
Want als de zieke zelfs bemind zyn eigen quaalen,
En kan hy niet verstaan daar raad voor te doen haalen.

LEON. De hoop verlokt u, en uw ziekte schynt u zoet;
Doch blyf Rodrigo uws onwaardig wat gy doet.

INF. 'k Weet het niet dan te wel, maar zo myn deugd moet
zwichten,

Zo hoord wat vreemder hoop de Min kan in my stichten;

Indien Rodrigo komt verwinnaar uit het Veld,

En zulk een Oorlogsman valt onder zyn geweld, (ken;

Mag ik 'er, zonder schand, als Minnaar, werk van maa-

Want wat zal hy niet doen kan hy dit boven raaken?

Ik derf my beelden in, dat, onder zyn beleid,

Het Ryk aan alle kant zal werden uitgebreid:

En 't vleijen van de Min doet dat ik nu al raade,

Dat hy eerlang de kroon zal draagen van Grenade,

De Mooren te onderbragt, hem zullen bidden aan,

Arragon zynen arm zal werden onderdaan;

Portugaal 't geeven op, en zyne Heldendaaden

Aan de overzyd' des zees met lof hem zullen laaden:

Kortom, al wat men zeid, dat ooit door mannekraft,

Door dapperheid, door deugd, te weege was gebragt,

Ik van Rodrigo hoop na dit zyn overwinnen;

En vind dus in hem stof wel waardig om te minnen.

LEON. Maar zie, Mevrouw, hoe ver gy zynen arm dringt

In een gevechts gevolg, dat licht nooit aan zal gaan. (aan

INF. Rodrigo is gehoond, de Graaf heeft 't hoon bedreeven,

Zy zyn na buiten toe; wat kan men blyks meer geeven?

LEON. Maar neemt, dat dit gevecht al zeker zy gesteld,

Is 't niet vry volle vroeg, dat gy zulk oordeel veld?

INF. Wat wilt gy? ik ben mal, en myne zinnen maalen,

En dit 's noch 't minste kwaad van myne minnekwaalen.

Kom met my in 't vertrek, en troost my in myn leed,

Noch laat my niet alleen nu gy myn euvel weet.

D E C I D;
Z E S D E T O O N E E L.

D E K O N I N G , D O N A R I A S , D O N S A N C H E ,
D O N A L O N S O .

KON. **D**e Graaf is dan zo los, zo waanwys, zo vermeeten,
Dat hy zyn misdaad meend vergeven en vergee-

ARI. Ik heb hem uit uw naam daar lang op ondergaan, (ten?
Maar niet verricht, al heb ik, Heer, myn best gedaan.

KON. O Hemel! zal dan dus een onderzaat versmaaden
Zyn plicht van hulde en trouw door roekelooze daaden!
Don Diego hoond my, en op 's Konings wil niet let,
Ja midden in myn Hof zo steld hy my de wet. (zen,
Laat hem een dapper Held, en een groot Krygsman wee-
Ik zal hem van die kwaal, ik zweer 't hem, wel geneezen.
Al was hy enkel staal, ja Mars in menschen schyn,
Hy zal zien wat het is my ongehoorzaam zyn.

Ik weet hoe dat men moet zo fiere zinne temmen,
En heb dat harde hair wat zacht eerst willen kemmen,
Maar nu hy zulks misbruikt, ga heen van dezen dag,
Verzeker u van hem, daar kom van wat het mag.

SAN. 't Kan zyn, een weinig tyds zou hem meêr buigzaam
maaken, (ken,

Men heeft hem voor gehad noch heel verhit; 't zyn zaa-
Heer Koning, die 't gemoed doen zieden in 't begin,
Een hert zo moedig, kan zich kwaalyk toomen in.
Hy heeft wel ongelyk, maar zulke zielen konnen
Tot ongelyks beken zo haast niet zyn gewonnen.

KON. Don Sanche, zwyg, en zwicht; want gy dit weeten
zult, (schuld.

Men zich schuldplchtig maakt in 't spreken voor deez'

SAN. Ik zwicht, Heer, en ik zwyg; maar laat een woord toch
Degrond tot zyn verschoon. (leggen

KON. Wel wat weet gy te zeggen?

SAN. Dat een gemoed, gewend niet dan iets groots te doen,
Zich zwaarlyk buigen kan tot de ootmoed van een zoen:
Het ziet daar toe geen raad als ingewikt met schanden,
En hier op heeft alleen de Graaf getoond zyn tanden:

Hy

Hy vind in deze plicht iet dat hem tegen werd,
 En zou gehoorzaam zyn had hy een minder hert.
 Gebied dat zynen arm, volwasschen onder 't vechten,
 Door 't punt van zyn rapier dit ongelyk ga rechten,
 Hy zal 't u ber'ren, Heer, 't is buiten alle zorg,
 En tot het hem zy kond, ziet hier 't geen blyft zyn borg.

KON. Gy breekt door het ontzag; maar ik vergeef 't uw jaa-
 En min deez' vierigheid in jonkheids wedervaaren; (ren,
 Een Koning, dien zyn doen met ryper raad omgeeft,
 Der Onderzaaten bloed in meerder achting heeft.
 Ik waak voor myn Gemeent', bestierze door de reden,
 Gelyk het hoofd draagt zorg voor al de minder leeden.
 Dus 't geen dat u dunkt recht en is geen recht by myn,
 Gy spreekt, als een Soldaat, ik moet een Koning zyn,
 En wat men zeggen mag, en hoe men 't wil gelooven,
 De Graaf zal door deez' plicht zyn achtingsglans niet
 dooven,

(eer
 Dat meer is, 't hoon raakt my, hy heeft geschandvlekt de
 Van hem die ik myn Zoon koos tot een Voedsterheer,
 En, door het stout bestaan van zulke onheils neepen,
 Heeft hy hem aan myn keur, en aan my zelfs vergreepen.
 Ik ben 't die hy voldoet als hy deze ondaat recht;
 Maar 't is daar van genoeg. Voort diend u noch gezegt,
 Dat ons de vyand dreigd; ik vrees voor een verrassen.

ARIAS. De Mooren zouden die weêr wat te raaken passen?
 En wel een aanslag op ons hebben in den zin?

KON. Men heeft haar Vloot gezien te Zeewaart steeken in.
 En u is wel bekend dat in zeer weinig uren
 Men die met eene vloed kan hier ter reede stuuren.

ARIAS. Zo menig zwaar verlies heeft haar benomen 't hert,
 Dat uw ontziene magt noch meêr zou zyn getert.

KON. Dat baat niet, want zy noit en zullen mogen lyen,
 Dat ik myn voet dus vast zet in Andaloufyen,
 En zulken schoonen streek van afgenomen grond,
 Die wakkerd haare wrok tot wraak schier te elker stond.
 Dit is de reden die my heeft hier in Sevilyen
 Doen stellen, zints tien jaar de zeetel van Castiljen,

Om haar dicht by te zyn en vaardig op het spoor
Te dempen in den dop al wat zy neemen voor.

ARIAS. Zy hebben wel geleerd ten koste van haar hoofden,
Hoe zwaarlyk men u weêr, van 't geen gy wind, be-
Te groote vrees is kwaad. (roofden;

KON. 't Verzuim dat is noch qua'er,
En die te veel vertrouwd, die noodigd het gevaar,
Ja zelfs den vyand, die gy hebt voorheen geslaagen,
Zo gy uw kans verkykt, zal 't voordeel u ontjaagen.
Dan echter 't waar niet goed, de tyding zynde onwis,
Te strooijen onder 't volk een nachtschrik by de gis:
Den angst, die wapenroep zou nodeloos omvoeren,
Mogt, mis de duiterheid, de Stad te zeer beroeren.
Nadien men goede wacht houd tegen allen nood,
Is 't voor als nugenoege.

ALON. Myn Heer, de Graaf is dood:
Don Diego, door zyn Zoon, zyn onlust heeft gewrooken.

KON. Van dat ik wist de wrok heb ik de wraak voorsproo-
En wou dit ongeval verhoeden van toen af. (ken,

ALON. Chimene, vol van rouw, komt vorderen de straf,
En met een traanenvloed eischt recht van uwe handen.

KON. Hoewel ik voel myn ziel tot haar ontferming bran-
den,

Nochtans het geen de Graaf begaan heeft, hier gezeid,
Heeft wel verdiend dit loon van zyn vermetelheid.
Doch of hy't schoon verdiend, het valt my hert te missen
Een zulken Oorlogsheld, en na het kloek besliffen
Van menig groot gevaar, na menigmaal den Staat
Te hebben met zyn bloed in trouwe dienst gebaad,
Al is 't dat zyne trots niet was om te verdraagen,
Noch smert my zyn verlies, en moet zyn dood beklaagen.

Z E V E N D E T O O N E E L.

DE KONING, DON DIEGO, CHIMENE, DON
SANCHE, DON ARIAS, DON ALONSO.

CHIM. **R**echt! recht, Heer Koning, recht!

DIE. Heer Koning, weest my goed.

CHIM.

CHIM. Ik werp my voor u neêr.

DIE. Ik val voor u te voet.

CHIM. Ik vorder recht van u.

DIE. Wil myn verdedding hooren.

CHIM. 'k Eifch wraake van een moord.

DIE. 't Was straf van hoon, in tooren.

CHIM. Rodrigo, Heer . . .

DIE. Die deê, gelyk een eerlyk man.

CHIM. Die ftak myn Vader dood.

DIE. Zyn Vader pord' hem an.

CHIM. Een Prins is fchuldig recht aan 't bloed der Onder-
zaaten. (laaten.)

DIE. Voor een gerechte wraak het recht wat moet ont-

KON. Ryft bei te gader op, en redend een voor een.
Chimene, ik heb myn rouw met uwen ramp gemeen,
En ik voorwaar uw leed met hertenleed aanhoorden.
Gy krygt uw beurt daar na, valt haar niet in haar woor-
den.

CHIM. Heer Koning, wat verdriet! myn Vader die is dood,
En ik zag 't drabbig bloed, dat uit zyn wonde vlood;
Dat bloed, dat zich zo vaak voor uwen Staat ging wagen;
Dat bloed, dat u verkreeg de zeeg van zo veel flaagen;
Dat bloed, dat op de grond noch rookt van enkele fpyt,
Dat het zich ziet gefort voor minder als gy zyt. (ten,
't Gunt midden in 't gevaar geen kryg ooit dorft vergie-
Rodrigo in uw Hof doet langs der aarde vlieten:
En, voor zyn proefftuk, hy met zulken fraaijen daad
Van zulken vaffen ftut ontzet heeft uwen Staat;
Heeft van uw Oorlogsvolk de moed ter neêr geflaagen,
De hoop weêr oppgericht van die u haat toedraagen.
Ik kwam, ach! op de plaats heel magteloos, en bleek,
En vond hem overleên, Heer Koning, ik bezweek;
Vergeef't my zo myn fmert myn ftemme doet verftyven,
Myn traanen en gezucht de reft u fchuldig blyven.

KON. Hou moed, myn waarde kind, en weet dat van
Uw Koning u in fteê wil van een Vader staan. (voortaan

CHIM. Myn Heere, te veel eers gefchiede aan myn elende;
Ik

Ik kwam dan magteloos, en vond zyn leeven te ende.
 Hy sprak my wel niet aan, maar dat vry dieper dreef,
 Zyn bloed in 't vochte stof my myne plicht voorschreef:
 Of eer, zyn dapperheid genooddruft ondergaande,
 Sprak tot my door zyn wond, en my tot wraak vermaan-
 En, om zyn overlast aan u te maaken kond, (de.
 Ontleent daar toe myn stem door zulken droeve mond.
 Heer Koning, duld toch niet, dat onder uwe oogen,
 Een ongestutte loop van moord heb zulk vermoogen,
 Dat, zonder strafs gevolg, de beste van het Land
 Zyn onder lyfsgevaar van elks verwaande hand:
 Dat zich een jonge wulp beroeme van haar sneeven,
 Zich baaden in haar bloed, en haar beneeme 't leeven.
 Een zulk een Oorlogsheld, waar van men u beroofd,
 By wraaks gebrek den ernst tot uwen dienst verdoofd.
 In 't kort, myns Vaders dood eifch ik te zien gewrooken,
 Meêr tot uw nut dan om u voor my op te stooken.
 Uw Staat verliest in het verlies van zulken man.
 Wreek bloed met bloed, en doet de dood den dooder an,
 Laat hem en zyn geslacht, zo verre als het kan rekken,
 Zoenoffer voor deez' zonde aan 't gantsche Land ver-
 strekken.

De zon, die alles ziet, en ziet niet hier op aard,
 Dat zulk een dierbaar bloed is in betaaling waard.

KON. Don Diego, antwoord nu.

DIE. Wat is men vol gelukken,
 Wanneer men met zyn kracht zich 't leeven voeld ont-
 rukken,

En wat brengt ouderdom aan menig groot gemoed,
 Met zyne zwakheid, Heer, een zwaaren tegenspoed.
 Ik, die wel eer gewend was altyd te overwinnen,
 Die door gedaane dienst my deed alom beminnen,
 Die zie my nu, vermits ik heb te lang geleefd,
 Onteerd door schendig hoon, en dat my wraak begeeft.
 't Geen ooit vermogt beleg, noch slag, noch ongenade,
 't Geen ooit vermogt Argier, Arragon, noch Grenade,
 't Geen ooit uw vyand, noch myn haater heeft bestaan,
 Dat

Dat is my in uw Hof door hoogmoed aangedaan,
Myn eer is daar geschend, ten trots van myne jaaren.
Myn zwaaren ouderdom men dorst met schimp ver-
zwaaren;

Heer Koning, op deez' wys zo zou dit gryze hair,
Versleeten in 't helmet by menig krygsgevaar,
Dit bloed, in uwen dienst zo ridderlyk vergooten,
Deze arm, wel eer de schrik van 's vyands vaste slooten,
Met oneer gaan in 't graf, had ik niet voortgebracht
Een Zoon, wel waard zyn Land, zyn Koning, zyn ge-
flacht;

Hy leende my zyn hand, hy heeft de Graaf doorsteeken,
Myn eere weêr hersteld, myn oneer derven wreeken;
Zo 't toonen van zyn moed, ook met gevaar van 't graf,
Zo eene vuistslags wraak verdiend een wreede straf,
Op my, op my alleen, moet dezen bliksem vallen;
Wanneer den arm misdood, het hoofd ontgeld het mallen
Van 't geen 'er is misdaan, van de oorzaak van 't gekarm
Ben ik, Heer Koning, 't hoofd, hy is alleen den arm.
Beklaagd Chimene zich van dat hy heeft verlaagen
Haar Vader, hy en had het noit behoefd te waagen,
Had ik het konnen doen. Behoud den arm u dan,
En offerd haar het hoofd, dat geen meêr dienst doen kan.
Ten kosten van myn lyf voldoed vry, Heer, Chimene,
Ik pleeg geen tegenweer, ik ga gewillig heene;
En ver van het verwyf, dat ik geen schuld en weet,
Zo 'k buiten oneer sterf, zo sterf ik zonder leed.

KON. De zaak is van gewicht; en, ryp'lyk overwoogen,
Verdiend voor het gerecht des vollen Raads betoogen.
Don Sanche, breng Chimeen in zekerheid weêr t'huis.
Don Diego heb myn Hof tot zyn gevangenhuis;
Zyn Zoon zy nagezocht, ik zal u rechtsdwang geeven.

CHIM. 't Is recht, Heer Koning, dat een Moorder misse
't leeven.

KON. Stil uw verdriet, myn kind, en stel uw hert geruft.

CHIM. Bevel van rust is my maar aanwas van onlust.

Einde van het Tweede Bedryf.

D A R.

D E R D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

E L V I R E , D O N R O D R I G O .

E L V . **R**odrigo ! wel hoe nu ? rampzalig Wicht , wat
doeje ? (boeije.)

R O D . Ik volg de wreede klem van myn hard noodlots

E L V . Van waar komt u deez' trots en deze nieuwe moed ,

Dat gy verschynd ter plaats die gy besmet met bloed ?

Hoe derft gy noch tot hier des Graaven schim aanranden ?

Bragt gy hem niet ter dood ?

R O D . Zyn leeven was myn schande ,

Myne eer heeft van myn hand gevorderd deze daad .

E L V . Maar in des dooden huis te zoeken toeverlaat !

Zocht ooit een moorder daar zich voor de straf te ber-
gen ? (vergen ?)

R O D . Kwam ooit een moorder recht aan zynen rechter

Neen , ziet my niet meêr aan met een verbaasd gezigt ;

Ik zoek de dood , nu ik de doodslag heb verricht .

Myn recht hangt aan myn min , myn Rechter is Chimene ,

Ik heb haar haat verdiend , daar door de dood met eene .

En koom daar van ontfaân , als welzyns beste pand ,

Het vonnis van haar mond , den slag van haare hand .

E L V . Vlied liever uit haar oog , vlied van haar grammen
tooren ,

Ontrek de eerste brand van haar ontvlamd verstooren ,

Ga heen , geef u niet bloot aan de eerste ontsteltenis ,

Die in 't verbolgen hert noch versch ontsteeken is . (gen ,

R O D . Neen , neen , dat waarde pand , dat ik kon dus mishaa-

Kan my geen haat genoeg tot myne straf toedraagen :

Die eens zo groot te zien zou zyn myn grootst geluk ,

Om door de dood te zyn veel eerder uit den druk .

E L V . Chimene is na het Hof , ontsteld en heel begreezen ,

En zal met veel gevolgs terstond hier weder weezen .

Ga toch , Rodrigo , ga , en hou my buiten last :

Wat

Wat zou men zeggen zo men hier zag zulken gast?
 Wilt gy, dat iemand haar noch nageef, dit, of kwaader,
 Dat ze in haar huis ontfangt de Moorder van haar Vader?
 Haar wederkomt die naakt; zy komt, zy komt, ik zeg,
 Ten minsten, om haar eer, Rodrigo, schuil u weg.

T W E E D E T O O N E E L.

D O N S A N C H E , C H I M E N E , E L V I R E .

SAN. **J**a, Mevrouw, men des wel een bloedig hemd mag draagen,

Uw traanen, en uw toorn, de wraak te recht opdaagen.
 Doch ik neem 't my niet aan met een fluweele taal
 Te troosten uwen rouw, te koelsteren uw kwaal:
 Maar, zo ik te uwen dienst kan zyn bekwaam gevonden,
 Gebruik myn zwaard tot straf van hem die gaf de wonden:

Gebruik myn liefde om haast te wreken deze moord,
 Op uw bevel zo zal myn arm doen 't geen ze hoord.

CHIM. Rampzalige!

SAN. Mevrouw, diend u toch van myn leeven.

CHIM. Gy weet de Koning heeft een Recht dag uitgeschreeven.

SAN. Het recht dat is zo loom, en zo verdrietszaam lang,
 Dat menigmaal de schuld raakt buiten straffens dwang.
 Den traagen loop daar van, onwis hoe uit te vallen,
 Vereischt te veele tyds, en geeft vaak niet met allen.
 Laat toe, dat door 't rapier een Ridder doe de wraak,
 De weg veel korter is; en zekerder de zaak.

CHIM. Dit is den lesten raad, en moet het daar toe komen,
 Uw dienst zal (is 't u ernst) dan werden aangenomen.

SAN. Dat is het eenig heil daar myn gemoed na haakt,
 En, op die hoop, vaar wel; dit my te vreden maakt.

D E R D E T O O N E E L.

C H I M E N E , E L V I R E .

CHIM. **I**k zie my eind'lyk vry, en mag hier onbedwongen
 U openen de smert in myne borst verdrongen:
 'k Mag

'k Mag geeven vollen loop aan myn bedroefd gezucht,
 En u tot in myn ziel doen zien myn ongenugt.
 Myn Vader die is dood, Elvire! en de eerste degen,
 Die ooit Rodrigo trok, is hem door 't hert gereegen.
 Schrei, droevige oogen, schrei, en smelt in uw getraan,
 Myns leevens eene helft heeft de and're helft verdaan:
 En zulken wreeden daad verplicht my om te wreeken,
 Om 't geen my over is 't geen ik my vind te ontbreken.

ELV. Stel u gerust, Mevrouw.

CHIM.

Wat zyt gy onbewuft

Van myn elendig lot, dat gy my spreekt van rust? (men,
 Helaas! waar zou myn ziel deez' rust van daan toch ko-
 Zo my deerd 't geen ik mis, 't deerd die 't my heeft beno-
 Wat kan ik hoopen, ach! als eeuwig ongerief, (men.
 Daar ik vervolg een moord, en heb den moorder lief?

ELV. Liefd gy hem noch die u beroofd heeft van een Vader?

CHIM. Ach! lieven dat is niet, Elvire, 't gaat my nader,
 Ik ben verzot op hem, myn eigen hert hem diend.
 En in myn vyand zelfs vinde ik myn waardsten vriend.
 Ik voel dat, ja! in spyt van mynen zwaaren tooren,
 Rodrigo noch bevecht myn Vader als te vooren,
 Hem in myn boezem volg, en hy zich weert, en wykt,
 Nu dapper is, dan slap, en zomtyds schier bezwykt.
 Maar in dit hard gevecht van haat op min gebeeten,
 Zo werd myn hert gescheurd, myn ziel van een gereeten.
 En of de liefde schoon heeft op my grooter magt,
 Noch heb ik (als 't behoord) myn plicht in grooter acht.
 En loop geblindhokt toe daar de eer is te bewaaren;
 Rodrigo is my waard, my deerd zyn kwaalyk vaaren,
 Myn hert held aan zyn zyd'; maar al des niettemin
 Ik weet wat kinderplicht, en Vadermoord heeft in.

ELV. Is u 't vervolgen ernst?

CHIM.

Ach! bloedige gedachten

Van wreed vervolg, dat ik genooddrukt moet betrachten!
 Ik ding hem na zyn lyf, en voor 't voldingen schrik,
 Myn dood hangt aan de zyne, en ik zyn dood beschik.

ELV. Verlaat, Mevrouw, verlaat een voorstel zo verwoedig.
 Noch

Noch haal niet op uw hals een noodgeval zo bloedig.

CHIM. Zal ik dan zien de dood myns Vaders zonder straf?
Zyn bloed vast roepen wraak, daar ik geen wraak ver-
schaf?

Myn hert zal dat, verzot in schandig minnemallen,
Gelooven 't zy genoeg een traan vyf zes te vallen?
Daar meê te houden op, en laten voort myne eer
Verftikt in stom gezwyg, door liefde treden neêr!

ELV. Mevrouw, geloof my, gy zult wel zyn te verfchoonen,
Van u niet al te wreed op zulk een held te toonen:
Een held en minnaar bei, gy hebt genoeg gedaan,
Dat gy den Koning hebt daar van gefproken aan;
Dring op het uiteind niet, laat uw vervolg voort fteeken.

CHIM. Myn aching hangt 'er aan, ik moet, ik wil my wree-
En of my fchoon al vleid een dwaaze minneluft, (ken;
Dat onfchuld fteeld myn geest in 't minfte niet geruft.

ELV. Maar g' hebt Rodrigo lief, hy kan u niet mishagen.

CHIM. 'k Beken 't.

ELV. Hoe zult gy dan u hier in eind'lyk draagen?

CHIM. Tot voorftand van myn eer, en bet'ring van myn
fchâ,

Hem daagen, zien gedoemd, en fterven zelf daar na.

V I E R D E T O O N E E L.

DON RODRIGO, CHIMENE, ELVIRE.

ROD. **W**El, zonder dat gy hoefd my voor 't gerecht te
daagen,

Zie hier, neem in myn dood uw zo gewenfcht behaagen.

CHIM. Elvire, wat is dit? waar zyn w'? hoe komt dit by?

Rodrigo in myn huis? Rodrigo hier by my? (ftreeven,

ROD. Verfchoon myn leeven niet, fmaak, zonder tegen-

Het zoet dat u myn ramp, en uwe wraak kan geeven.

CHIM. Helaas!

ROD. Geef my gehoor.

CHIM. Ik fterf.

ROD. Een oogenblik.

C CHIM.

CHIM. Weg, laat my fterven toch.

ROD. Ik 't in een woord befchik,

Daar na zo antwoord my niet dan met dezen degen.

CHIM. Hoe! daar myns Vaders bloed noch niet is afgezegen?

ROD. Chimene.

CHIM. Weg; doet weg dit haatelyk vertoog,
Dat my verwyt uw fchuld dus fchendig voor myn oog.

ROD. Ach! zie het liever aan om uwen haat te wetten,
Uw toorn te hitfen op, myn ftraf niet uit te zetten.

CHIM. 't Is in myn bloed geverfd.

ROD. Kom, doop het in het myn,
En wafcht zo daar van af de verf die 't heeft van 't dyn,

CHIM. Ach! wat een wreedheid, dus op eenen dag te
moorden (den!

De Vader door uw zwaard, de Dochter door uw woor-

Doe my dit tuig uit 't oog, ik mag 't niet zien zo blood;

Gy wilt dat ik u hoor, en jaagt my aan de dood. (ven

ROD. Ik doe 't geengy begeerd, maar zonder my te ontgee-

De wil van door uw hand te miffen dit myn leeven.

Want als 't al is gezeid, verwacht noch van uw haat,

Noch van myn min 't berouw van myn beroemde daad.

Uw Vader met een flag, noit weder goed te maaken,

Onteerde 't eerlyk hoofd myns Vaders, zulke zaaken

Die treffen, als gy weet, zeer diep een man van moed;

Ik had myn deel aan 't hoon, ik volgd' hem op de voet;

Ik vond hem, heb myn eer en Vader bei gewrooken,

En zo 't noch ftond te doen, 't gefchiede als 't is gefproken.

Niet dat niet in der daad myn min lang tegens my

En mynes Vaders wil geftreeden heeft voor dy:

Gis daar uit vry haar magt, dat ik, in zulk onteeren,

Getwyffeld heb of 't ftuk de wraake kon ontbeeren;

En daar ik uwen haat, of fchand moest ondergaan,

Weêrhiel ik myne hand, drong mynen arm niet aan;

Ja, heb my zelfs berispt van te veel hevigheden;

En uwe gaaven wis de waage wikken deden,

Zo hier niet tegens aan zich had gekant met pyn,

Dat iemand zonder eer u niet kan waardig zyn,

Dat

Dat die my had bemind, toen ik mogt 't hoofd oplichten,
 My haaten zou, wanneer ik eerloos moeste zwichten.
 Dat altoos, en in al, te luist'ren na de min,
 Was uwe keur beschaamd met lust te volgen in.
 Ik zeg het u noch eens; ik zal, en moet het zeggen;
 Tot dat ik voor uw voet een droevig Lyk zal leggen,
 'k Heb u verongelykt, maar zie ik trok deez' lyn,
 Tot weering van myn smaad, en om u waard te zyn.
 Doch plichtvry van myn eer, en plichtvry van myn Vader,
 Kom ik aan u voldoen myn plicht en schuld te gader.
 't Is om myn hoofd u aan te bieden, dat gy my
 Hier ziet op deze plaats, ik niet onwillig ly,
 En weet uws Vaders dood daar mede is uit te wiffen;
 Dies ik u niet wil doen uw offerhande missen,
 Slacht met een groot gemoed de geene, die zyn eer
 Gesteld heeft in de roem uws huis te vellen neêr.

CHIM. Rodrigo, ach! 't is waar, dat, zelfs met tegenstryden,
 Ik u niet laaken kan van geene smaad te lyden:
 En hoe dat ook berst uit de grootheid van myn druk,
 't Geeft u zo zeer geen schuld als wel myn ongeluk.
 Ik weet, wat achtbaarheid, na zulk een schendig hoonen,
 U vergde voor een hert in dit geval te toonen;
 Gy hebt de plicht maar van een eerlyk man gedaan,
 Doch my met die te doen myn plicht geweest aan.
 Uw dapperheid leerd my myn les in u verwinnen,
 Zy heeft uw eer en wraak meêr dan u zelfs doen minnen,
 Dit voegd my desgelyks; en ik heb, tot besluit,
 Myn eer ook voor te staan, myn wraak te voeren uit.
 Helaas! uw opzicht slechts doet my hier in noch schroo-
 Had ander ongeval myn Vader my benomen, (men,
 Myn ziel zou, in 't geluk van u te mogen zien,
 Noch vinden al den troost die iemand mag geschiên:
 En een aanminnig zoet myn smert zou overweegen,
 Als zulken waarden hand myn traanen af kwam veegen;
 Maar ik moet uw bederf voort werken uit met vlyt,
 Nu, door myns Vaders moord, gy myn bederver zyt,
 En myn onlukkig lot, dat kaa, dat wil gehengen,

Dat ik myn eigen leed aldus te weeg zal brengen.
 Want eind'lyk, dat gy weet hier van het recht befcheid,
 Verwacht geen flap befluit van myn genegentheid:
 Of fchoon al mynen haat ons liefde wenscht te wyken,
 Myn hoog verheven aard moet u hier in gelyken:
 Gy hebt door uwe daad u waard getoond van my,
 Ik moet door uwe dood my toonen waard van dy.

ROD. Stel dan niet langer uit 't geen de eer u gaat gebieden,
 Die eifcht myn hoofd, en ik kom 't u van zelf aanbieden:
 Maak daar een offer af tot zulk een ed'len zoen,
 De flag zal my niet min als 't vonnis vreugd aan doen.
 Te wachten na 't vervolg van langzaam recht te pleegen,
 Komt voor uw achtbaarheid noch myne ramp gelegen,
 'k Zal fterven vol geluk, zo 'k fterf door zulk een flag.

CHIM. Ga; ik de aanklaagfter wel, maar Beul niet weezen
 Of gy my bied uw hoofd, kan ik het zo begeeren? (mag;
 Ik wil 'er dingen na, maar gy zult het verweeren:
 't Is van een ander daar ik het van hebben moet;

Want die de straf vervolgd, de straf niet aan en doet.

ROD. Offchoon al uwen haat ons liefde wenscht te wyken,
 Uw hoogverheven aard de myne moet gelyken,
 En eenen and'ren arm te ontleenen tot uw wraak,
 Geloof my, myn Chimene, is geen gelyke zaak.
 Myn hand die heeft alleen myn Vader konnen wreeken,
 Uw hand zich in de wraak van de uwe alleen moet stee-
 ken. (ftaan?)

CHIM. Ach! wreed gemoed, waarom zo ftyf hier opge-
 Uw wraak was zonder hulp, gy bied 'er hulp toe aan.
 Ik wil u volgen na, en ben te kittelachtig
 Te lyden, dat gy aan myn roem zou zyn deelachtig.
 Myn Vader, en myne eer, in fchuld niet willen zyn,
 Noch aan uw wanhoop, noch aan uwe minnepyn.

ROD. O ftreng befluit van eer! helaas! wat kan ik zeggen?
 Zal ik zo veel genâ my dan niet toe zien leggen?
 Ach! om uws Vaders wil, of wel om onze min,
 Zo dood my, of uit wraak, of uit meêdoogens zin,
 Uw ongevallig lief zal 't veel min fmerte geeven,

Te

Te sterven door uw hand , als in uw haat te leven.

CHIM. Ga; ik en haat u niet.

R O D.

Gy moet.

CHIM.

Neen, ik en kan...

R O D. Vrees gy het snoô gesnap van 't volk zo weinig dan?

Wanneer men myn misdoen, en uwe min zal weeten,

Wat meend gy dat de Nyd te zeggen zal vergeten?

Nood drukt haar zwygen in, en mag ik zyn geloofd,

Behou uw achtbaarheid ten koste van myn hoofd. (ven;

CHIM. Myn achtbaarheid die munt meêr uit als gy blyft lee-

En boven afgunfts reik myn roem zal zyn verheeven,

Wanneer men weeten zal dat ik u zo bezin,

En u ter dood vervolg; hier steekt wat wonders in.

Ga heen; vertoon niet meêr aan myne droevige oogen

't Geen ik verliezen moet, en niet zal missen mogen.

Bewimpel uw vertrek in 't donker van de nacht,

Myn eer die loopt gevaar indien gy langer wacht,

De Nyd tot achterklap zou neemen volle reden,

Indien men wist ik u hier had by my geleeden,

Geef haar geen oorzaak toch myn deugd te luchten uit.

R O D. Ach! dat ik sterf.

CHIM.

Ga, ga.

R O D.

Wat's 't slot van uw besluit?

CHIM. In spyt van myne min, die mynen toorn wil breeken,

Zal ik myn best doen om myn Vader welte wreeken;

Maar weder ook in spyt van zulk een wreeden plicht,

Zal zyn myn grootste wensch te hebben niet verricht.

R O D. O wonder van de min!

CHIM.

Maar wonder vol misnoegen.

R O D. Wat gaan ons Vaders ons al ramp en smert toevoegen?

CHIM. Helaas! wie had gedacht?...

R O D.

Helaas! wie ooit gezeid....

CHIM. Dat heil, als 't komt zo na, zo haastig weder scheid.

R O D. En dat zo onverwacht, gelyk als voor de haaven,

Een snelle storm ons hoop zou in de Zee begraven?

CHIM. Ach! doodelyk verdriet!

R O D.

Ach! droefheid, zonder end!

CHIM. Ga heen, zeg ik noch eens, ik ben dit niet gewend.
 ROD. Vaar wel, ik ga voortaan een stervend leeven sleeten;

Tot dat door uw vervolg het my werde uitgeneepen.

CHIM. Indien ik daar toe kom, dat ik u breng ten val,
 Ik zweer u, dat ik u niet overleeven zal.

Vaar wel, treê uit, en wacht dat gy niet werd bekeeken.

ELV. Mevrouw, wat voor ramp dat hier in schynt te steeken....

CHIM. Ei! kwel my langer niet, en laat my wat met vreên,
 Ik zoek de stilheid, en verlang te zyn alleen.

V Y F D E T O O N E E L.

W DON DIEGO *alleen.*

Wy vinden nimmermeer ten vollen ons vermaken,
 Ons hoogste heil dat is vermengd met 't geen wy laaken:
 Veelyds komt angst en zorg in heugelyke spoed
 Verstooren het bejag van ons verblyd gemoed.

In 't midden van myn luk, voel ik het zo te weezen;

Ik zwem in zoete vreugde; en beef door enkel vreezen.

'k Heb dood gezien die my te hoonen had bestaan,

En ik en kan niet zien de hand die 't heeft gedaan;

Ik maak my zelve moê met zonder vrucht te zoeken,

En loop vast door de Stad byna in alle hoeken,

Zo stokoud als ik ben, en is 'er steeg noch straat,

Die ik in 't nagevraag myns zoons ter zyden laat,

Elk oogenblik ik hem schier meen in zulken donker

Te loopen op het lyf, doch 't is maar valsch geslonker,

En myn genegendheid daar door gesteld te leur,

Die beeld zich alles in dat my de vrees brengt veur.

Ik nergens wedervaar de teekens van zyn vluchten,

De vrienden van de Graaf my doen voor onheil duchten.

Haar groot getal en magt my een benauwdheid is,

Rodrigo leefd niet meer, of leid in hechtenis.

O Hemel! zal zyn schyn my noch weêrom bedriegen?

Of zie ik dien ik zoek? neen, dit en kan niet liegen,

Hy is 't, hy is het zelf; myn bidden is verhoord,

Myn vreeze die heeft uit, en myn verdriet is voort.

Z E S.

Z E S D E T O O N E E L.

D O N D I E G O , D O N R O D R I G O .

DIE. **R**odrigo, mag ik u ten lesten eens aanschouwen?
 ROD. Ach! 't is verwinnaar, maar met enkel hertsbe-
 nouwen.

DIE. Laat my bedaaen wat, dat ik u geef uw lof,
 Myn deugd en vind geen reën om u te wyzen of,
 Gy hebt ze wel gevolgd, en uw doorluchtig derven
 In u weêr leeven doet myn naam, die scheen te sterven.
 De Helden van het huis daar ge uit gesprooten zyt,
 Hebt gy verevenaard in uwen jongen tyd,
 En, door den eersten steek van uw gestrengen degen,
 Zo grooten manheids roem als iemand ooit verkreegen.
 Stut van myn ouderdom, en styl van myn geluk,
 Dat ik u aan myn borst in bei myne armen druk,
 Kom, kus my deze koon, en wil de plaats erkennen,
 Die gy hebt door uw moed gevryd van 't schandig schen-
 nen. (Zoon,

ROD De eer komt u daar van toe, elk weet, dat, zynde uw
 Ik niet min doen en kon dan 't wreken van uw hoon,
 Ja hou 't voor groot geluk, dat ik vernoegen geeven
 Kan met myn eerste proef aan die my gaf het leeven.
 Maar midden in uw vreugd, en heb 't niet voor onwaard,
 Dat ik my zelfs voldoe nu de eer is eerst bewaard:
 Veroorlofd dat myn ramp in vryheid uit mag breeken,
 Gy vleit ze veel te lang door uw aanminnig spreken.
 't Berouwd my niet dat ik u heb dien dienst gedaan;
 Maar geef my weêr 't geen my is door deez' daad ont-
 staan:

Myne arm, mits uwe wraak, gewapend t' myner schade,
 Heeft deez' beroemde steek my dyen doen ten kwaade,
 Heeft my myn ziel vermoord; en in een anders bloed
 Myn eigen heil verftikt, ontvreemd myn hoogste goed.
 Ach! spreekt 'er niet meêr van, 'k heb om u al verlooren.
 Myn hert kan na geen hoop, noch na geen troost meêr
 hooren.

Waar toe dus veel gezeid, en dus veel opgehaald?

't Geen ik u schuldig was heb ik u wel betaald. (nen,
 DIE. Voer vry noch hooger aan de vrucht van uw verwin-
 Ik gaf u 't leeven, gy geeft my myne eer; als 't minnen
 Van de eer dan meerder is, als 't lieven van het lyf,
 Zo veelik voor uw dienst u meerder schuldig blyf. (pen,
 Maar doet uit uw gemoed deez' zwakheid toch verloo-
 Wy hebben maar eene eer, Meestreffen vry met hoopen:
 Min is niet dan een lust, en de eer een schuld en plicht.

R O D. Ach! wat is 't dat gy zegt?

D I E G. 't Geen diend tot uw bericht.

R O D. Myne eer, verongelykt, zich op myn zelfs komt
 wreken,

En gy my van de schand van lichtigheid derfd spreken!
 Het schennis is gelyk, en ik voor even hou
 Een krygsman zonder moed, een minnaar zonder trouw.
 Wil myn standvastigheid niet met deze ondaad tergen,
 Behou my moedig, maar ga my geene ontrouw vergen,
 Myn boeijen zyn te vast om zo te zyn ontsloopt,
 Myn trouw verbind my noch, hoewel ze niet meêr hoopt.
 Nu ik niet laten kan, noch hebben mag Chimene,
 Zo is de dood, die 'k zoek, myn rechte hulp alleene.

D I E G. 't En is geen tyd noch om te zoeken uwe dood,
 Uw Koning en uw Land uw arm noch heeft van nood:
 De Vloot die werd gevreesd, nu op de reê gekomen,
 De Stad voor overval, voor plond'ren 't Land doet
 schroomen:

De Mooren zyn voor hand; de vloed haar by der nacht
 Zal hebben in een uur tot aan de Stad gebragt.
 Het Hof dat staat verzet, het volk is op de beenen,
 Men hoord niet dan geschrei, men ziet schier niet dan
 In dit gemeen gevaar heeft myn geluk gewild, (weenen.
 Dat ik heb in myn huis gevonden in der stillt'
 Vyfhonderd Edellui van myn vertrouwde vrienden,
 Die tot myn schennis wraak haar leeven my aandienden;
 Gy in de voorbaat waart, maar hun manhafte moed
 Zich beter koelen zal op 't Moorsch vyandig bloed.

Ga treed hun kloek'lyk voor daar eer is te behaalen,
 Zy onder uw geleid te strandwaart willen daalen;
 Hou met uw zwaarden af de vyandyke vloot,
 En, zo gy sterven wilt, zoek daar een braave dood.
 Neem vry dit middel waar dat u dus werd gegeven;
 Verdeedigd, zo gy kond, uw Prins, uw Land, uw leeven:
 Of keer veel liever weêr verwinnaar na het Hof,
 Noch laat geen wraak van hoon bepaalen uwen lof.
 Ga, voerdze verder voort, en dwing, door zeegs verkry-
 't Gerechte tot genâ, Chimene tot een zwygen. (gen,
 Heb gy haar lief, zo weet Rodrigo voor gewis,
 Dat de uitkomst van uw wensch deze overwinning is.
 De tyd valt my te kort om dit meêr uit te rekken,
 Ik hou u met de praat, en gy moest zyn aan 't trekken.
 Kom, volg my, slaat 'er op, en maak uw Koning vind
 Dat, 't geen hy in den Graaf verliesd, hy aan u wind.

V I E R D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

CHIMENE, ELVIRE.

CHIM. **M**aar is 't geen valsche waan, Elvire? zou 't zo
 weezen?

ELV. 't Is niet te zeggen hoe hy werd alom gepreezen,
 En met wat welkom roep 't roemuitende gerucht
 Van dezen jongen held dringt deur tot in de lucht. (nen,
 De Mooren voor zyn oog, als schimmen, fluks verdwee-
 Haar landing was wel snel, maar vloten snelder heenen.
 Drie uuren vechtens aan ons volk gaf door den dag
 Twee kroonen tot een buit, en een gewonnen slag:
 De aanleiders dapperheid was boven al te merken.

CHIM. Wrocht dan Rodrigoos arm al deze wonderwerken?

ELV. Door zyn manhafte deugd wierd alles meest verricht.

Hy heeft de kroon van 't hoofd der Koningen gelicht.

CHIM. Van wie komt gy dit nieuws, dit vreemde nieuws
 te weeten? (gekreeten,

ELV. Van 't volk, door wien zyn lof werd luidskeelks uit-

Dat hem zyn toevlugt noemd, zyns vrydoms wiffen borg,
Den Engel zyns behouds, zyns welftands waarde zorg.
CHI. De Koning zou hy nu zyn doodflag wel verfchoonen?
ELV. Rodrigo zich noch niet en derf voor hem vertoonen,
Maar Don Diego laat hem hooren in het Hof,
Tot voorftand van zyn Zoon, en leid geweldig of;
Brenge in tot misdadaaszoen de twee gewonnen kroonen,
En bid de Prins dien dienft wil met genade loonen.

CHIM. Maar is hy ook gewond?

ELV. 'k Heb daar niet van verftaan.
Wel gy verfchiet van verw, hou moed, wat gaat u aan?

CHIM. Myn moed ik met de maat myns gramfchaps af
moet meeten?

Zou ik om zynent wil myn zelve dus vergeeten? (toe)
Men roemd hem, men hem pryft, en zal 't myn hert ftaan
Myn eer dus werden ftom, myn plicht haar plichten moe?
Weg min, doordrapte min, laat gramfchap bovenzweven,
Ving hy twee Koningen, hy nam myn Vader 't leeven;
Dit rouwgewaad, daar ik in lees myn ongeluk,
Is van zyn dapperheid het eerfte meesterftuk.
En of fchoon 't gantsche volk is tot zyn gunft geneegen,
Hier maakt my wat ik zie den Vadermoorder tegen.
Gy, die geeft nieuwe kracht aan de oorzaak van myn leed,
Treurfluijer, rouwgedek, en zwart omhangen kleed,
Sieraad waar meê my pronkt zyne eerfte overwinnen,
Wil toch myn achtbaarheid befchutten tegen 't minnen:
En als myn liefde krygt daar op te groote magt,
Zo laat myn droeve plicht zich fterken door uw klagt;
Rand den verwinnaar aan vrymoedig zonder fchromen.

ELV. Mevrouw, bedaar u wat, zie daar de Infante komen.

T W E E D E T O O N E E L.

DE INFANTE, CHIMENE, LEONORA, ELVIRE.
INF. Ik kom hier niet om u te troosten in uw rouw,
Maar eer dat ik myn leed met 't uwe mengen zou.
CHIM. Neen, zyt deelachtig eer aan 't algemeen verblyden;
Geniet het heil, dat zich vervoege aan uwer zyden;
Me-

- Mevrouwe, buiten my heeft niemand treurens recht,
 't Gevaar, dat voor den Staat Rodrigo heeft beslecht,
 En 's Lands behoud, dat u zyn wapenen aanbragten,
 Aan my, aan my alleen, noch laten toe myn klagten.
 Hy heeft de Stad beschut, den Koning dienst gedaan,
 En zyn manhaften arm doet my maar ondienft aan.
- INF. Het is zo, myn Chimeen, hy deede wonderdaaden.
- CHIM. Zo haast kwam dit gerucht myne ooren niet belaa-
 Of ik vernam met een dat ieder hem verhief, (den,
 En voor een dapper held, en ongevallig lief.
- INF. Wat is 'er lastig toch voor u in 's volks gewaagen?
 Deez' jonge Mars, die 't loofd, die plag u te behaagen,
 Hy uwe ziel bezat, uw wil was hem een wet,
 Zyn roem dat is een paerl aan uwe Kroon gezet.
- CHIM. 'k Beken dat ieder een hem loofd met groote reden,
 Doch voor my is zyn lof als op een adder treden:
 Myn smert word maar getergd alshy werd zo vermaard,
 En zie wat ik verlies in 't zien wat hy is waard.
 Helaas! wreede ongeneugt van minnezieke zianen!
 Hoe dat hy 't meêr verdiend, hoe ik hem meêr moet min-
 En echter zo behoud myn plicht de meeste magt; (nen,
 Dus werd, in spyt van min, zyn dood by my betracht.
- INF. Deez' plicht u deed zeer hoog op gilteren waardeeren,
 't Geweld, u aangedaan, u bragt tot zulker eeren,
 Dat ieder in het Hof verhief uw groot gemoed,
 En deernis te gelyk had met uw tegenspoed:
 Maar wilt gy wel den raad van een vriendin gelooven?
- CHIM. U niet gehoorzaam zyn ging alle schuld te boven.
- INF. 't Geen toen was wel, zich nu heel anders aanzien laat,
 Rodrigo is een stut geworden van den Staat, (hooren,
 De hoop en wensch van 't volk, dat zich voor hem laat
 De voorstand van dit Ryk, en vreeze van de Mooren:
 Zyn daad die geeft ons weêr 't geen ze onsgenomen
 En in hem nu alleen uw Vader weder leefd. (heeft,
 Wilt gy dan dat ik u myn zin zeg in twee woorden?
 Gy zoekt 't gemeen bederf met hem te willen moorden.
 Hoe! was 't geoorlofd ooit zyn waarde Vaderland

Tot 's Vaders wraak te zien gesteld in 's vyands hand?
 Kan uw vervolg op ons na rechten weezen krachtig?
 En om gestraft te zyn, zyn wy de schuld deelachtig.
 Niet, dat gy daarom hoefd tot trouwen te verstaan
 Met een wien Vadermoord u pord te klaagen aan.
 Ik zelf zou u den raad daar toe niet kunnen geeven,
 Ontrekt hem vry uw min, maar laat hem voor ons leven.
CHIM. Mevrouw, ach! laat my toe, dat ik in vryigheid
 Volvoer ten einden uit myn groot gemoeds beleid;
 Offchoon myn hert zich veel laat aan hem zyn geleegeen,
 Het volk hem als aanbid, de Prins hem is geneegeen,
 Hy prachtig staat omheind met menig Oorlogsheld,
 Noch zal zyn zegepronk door my zyn neêrgeveld. (ken,
INF. 't Is moedigheid, wanneer, om 's vaders dood te wree-
 Ons plicht zo waarden hoofd ons doet van straf aan-
 spreekken:

Maar 't is een heerlyk blyk van vry een hooger moed,
 Als liefde tot 't Gemeen doet wyken plicht van bloed.
 Geloof my, 't is voor u genoeg uw min te dooven,
 Voor hem te grooten straf hem daar van te berooven.
 Laat u 't Gemeenebest toch stellen deze wet,
 In 't verder gy te veel zou vinden tot belet. (gen.

CHIM. Men mag my doen belet, maar ik en kan niet zwy-

INF. Bedenk wel, myn Chimeen, wat gy tracht te verkry-
 Ik ga, gy zult alleen des beter u beraân. (gen.

CHIM. Na 's Vaders moord en is daar geen beraaden aan.

D E R D E T O O N E E L.

DE KONING, DON DIEGO, DON ARIAS,
 DON RODRIGO, DON SANCHE.

KON. **M**anhaften erfgenaam van 't huis, wiens dapper-
 heden

Geweest zyn, als een stut des Staats, een Burg der Steden:
 Een zulker helden Spruit, in koenheid zo vermaard,
 Die dit uw proefftuk heeft zo haast verevenaard;
 Myn magt is veel te klein, om u te kunnen loonen,
 Ik kan na uw verdienst u geen vergelding toonen.

Uw

Uw Vaderland verlost van 's vyands wreedten haat,
 Myn staf in myne hand bevestigd door uw daad,
 De Mooren te onderbragt, eer ik in dit benouwen
 Had konnen geeven last hun aanval te weêrhouden?
 En zyn geen zaaken, die uw Koning laten toe
 De middel, noch de hoop, die u verschuldigd doe.
 Twee Koningen, die gy my zelf hier brengt gevangen,
 Die zullen u doen 't loon van dezen dienst ontfangen;
 Zy hebben u genoemd haar CID, dat is, haar Heer,
 En ik misgun u niet dien hoogen naam van eer. (ken,
 Zyt vry voortaan DE CID, voor wien het al moet wy-
 Die schrik en angst brenge aan de Moorſche Koningry-
 En dat by dezen naam myn gantsche Land beken, (ken,
 Wat gy my waardig zyt, en ik u ſchuldig ben. (men,
 R O D. Heer Koning, laat uw gunſt my niet te zeer beſchaa-
 Zo ſlechten dienst verdiend niet zulke hooge naamen,
 En 't jaagd my, groote Vorſt, vry een rood aanzigt aan,
 Zo weinig waard te zyn de eer die my werd gedaan.
 Ik weet dat ik aan u ben ſchuldig te betaalen (len,
 Het bloed dat in my ſtroomd, de lucht die 'k in kom haa-
 En als ik het beſteê ten beſten van uw Staat,
 Ik maar alleen de plicht doe van een onderzaat. (ven,
 K O N. Al die door plichts verband haar tot myn dienst begee-
 En voeren die niet uit met daaden zo verheeven:
 Want als de dapperheid niet dribbeld buiten ſpoor,
 Zo neemt ze nimmermeer zo groote dingen voor.
 Lyd dat men u dan loove, en my in 't lang doet hooren
 't Waarachtig recht verhaal hoe gy verwon de Mooren.
 R O D. Weet dan, ô Vorſt, hoe, in 't gevaarelyk beſtaan,
 Dat zulken ſnellen ſchrik de gantsche Stad joeg aan,
 Ik in myn Vaders huis by een vond een hoop vrienden,
 Die myn beroerd gemoed hier tot bekooring dienden.
 Maar, Heere, neemt het my niet anders af als wel,
 Zo ik die aan de man bragt buiten uw bevel.
 't Gevaar was voor de hand, wy haar volvaardig zagen,
 En eerſt te Hoof te gaan was wis myn hoofd te waagen;
 Dat ik voor uw Staat te geeven beter dacht,

Dan

Dan te verliezen op Chimenes wreede klagt.

KON. 'k Onschuldig uwen ernst in dit uw hoon te wreken;
En myn behouden Ryk dat komt my voor u spreken,
Geloof vry van nu aan, dat, wat Chimene zaid,
Ik haar alleen gehoor geef uit bescheidenheid.
Maar ga gy voort.

ROD. Dit volk valt onder my aan 't trekken,
Om met een mannen moed des vyands magt te ontdek-
Vyfhonderd was 'er eerst, maar snellen toeloop deê (ken:
Dat wy drie duizend sterk ons vonden op de Reê;
Zo kon ons siere tret, en onverschrokken weezen,
Terstond van nieuwe moed in veelen oorzaak weezen.
Ik berg twee derdendeel van dezen schoonen hoop,
Zo haast ik buiten kom, in 't vaartuigs overloop:
De rest, waar van 't getal wierd meerder te elker uuren,
Blyft by my, en kan naauw van ongeduld meêr duuren;
Ik doe ze laagjes neêr haar strekken langs de gracht,
En zo heel stil een stuk verslyten van de nacht.
De wachters insgelyks ik last geef stil te blyven,
En met verborgen laag myn krygsbeleid te styven:
Ik veins vrymoedelyk te doen door uw bevel
Al wat ik hen beveel, en wat ik daar bestel.
Het schemerlicht, dat 's nachts de sterren mededeilen,
Ons eind'lyk op de Reê doet tellen dertig zeilen;
De stroom die voert ze voort, en met gelyke spoed
Ter haven dringen in de Mooren en de vloed.
Men laat ze gaan voorby, 't schynt hun wel uit te vallen,
Geen krygsvolk op de Reê, geen wachters op de wallen;
Een algemeene silte, op haar beleid gepast,
Haar buiten twyffel steld van dat wy zyn verrast.
Zy werpen 't anker uit, zy landen zonder schroomen,
En vallen in de hand van die haar aan zien koomen:
Wy springen vaardig voort, en maaken te gelyk
Een schichtig veldgeschrei. Op dit beteekend blyk
Weêrgallemd 't gantsche strand door 't roepen uit de
scheepen,

Die vol gewapend volk een schrikken na zich sleepen.

De Mooren zyn verbaast, en weeten geen raad,
 De moed ontzinkt hen, eer de sryd te deeg aangaat.
 Wy dringen op hen in te water en te lande,
 En doen een stroom van bloed afebber langs het strande.
 Zy liepen tot de buit, en vinden hard gevecht,
 En eer ze zyn geland daar menig aamloos legt.
 Maar haare Vorsten fluks 't verstrooide heir vergaaren,
 Haar moed waft weder aan, zy meêr en meêr bedaaren,
 En leevens wanhoop doend' haar sryden voor haar lyf,
 Hersteld haar in haar plicht, en sterkt haar krygsbedryf.
 De fabels raaken uit, die op haar punten breeken (ken.
 Den aandruk van ons volk, waar menig blyft doorstee-
 De strand, de stroom, de reê, de haven, en haar vloot,
 Zyn 't veld waar zich vertoon in vollen schyn de dood.
 Wat dapperheid, wat deugd, hoe veele heldendaaden,
 In 't duister van de nacht verdonk'ren, mag men raaden,
 Daar elk alleen getuig der slaagen die hy gaf,
 Niet onderkennen kon hoe 't met de rest liep af.
 Ik vond my overal, om de onze moed te geeven, (ven,
 Deed de eene winnen grond, drong de ander daar bene-
 Bragt elk in zyn gelid, en onder hunne vaân,
 Maar wist niet hoe het stond voor dat den dag brak aan.
 Doe zag ik dat te mets de Mooren wat bezweeken,
 Dat hun de moed ontviel, en zy allengskens weeken:
 En zo als 't nieuwe licht deed zien een nieuwen hoop,
 Die ons te hulpe kwam, geraakten ze op der loop;
 De zucht tot zeeg die week voor vreeze van te sterven,
 Zy vlieden na haar vloot, zy straks de kabels kerven,
 Gaan zonder omzien deur, en niemand en bezind,
 Of hy zyn Koning ook met hem te scheepe vind. (de,
 Dus wykt de plicht voor schrik, en als de vloed haar lan-
 Zo voerd haar de eb weêr af van 't land tot haarer schan-
 Haar Koningen terwyl, door hitte van den sryd, (de.
 Met weinig van haar volk zich hebbende al te wyd
 Begeeven onder ons, de weg haar afgesneeden,
 Die bieden nochtans weer, ik zoek ze te overreden,
 Om zich behoudens lys te geeven aan ons op;

Maar

Maar kryg geen antwoord, als de fabel op de kop:
 Doch ziende zich vermand, al haar gevolg verlaagen,
 En dat zy nu alleen vergeefs haar leeven waagen,
 Zo roepen zy om 't hoofd van 't heir, dies ik my noem,
 Zy reiken haar geweer, en daar meê leid haar roem.
 Ik zend hen allebei terstond aan u gevangen:
 Dus eindigde 't gevecht, daar't Ryk scheen aan te hangen.
 Op deze wyze was 't, Heer Koning, dat uw knecht....

VIERDE TOONEEL.

DE KONING, DON DIEGO, DON RODRIGO,
 DON ARIAS, DON ALONSO,
 DON SANCHE.

ALON. **C**himene, Heer, die komt aan u verzoeken
 recht.

KON. Wat moeilijker maar, wat buitenstyd'sche plichten!
 Ga; ik en wil haar niet met u te zien ontstichten;
 Voor allen dank ik u van myn verzenden moet:
 Maar denk het is om best 't geen uwen Koning doet.

DIE. Chimene hem vervolgd, en wenscht niet te behoeven.

KON. Men zeid zy heeft hem lief, ik wil haar eens beproe-
 Hou u bedroefd. (ven.)

VYFDE TOONEEL.

DE KONING, DON DIEGO, DON ARIAS,
 DON SANCHE, DON ALONSO,
 CHIMENE, ELVIRE.

KON. **W**el nu, zyt eindelyk te vreên,
 Chimene, de uitkomst geeft u daar toe volle reên;
 Of schoon Rodrigo heeft de zege aan ons verworven,
 Hy is in ons gezicht van zyne wond gestorven.
 Geef vry den Hemel dank, die u dus op hem wreekt.
 Zie hoe het bloosjen in haar aanzigt daar verbleekt.

DIE. Maar zie hoe zy bezwymd; en wil toch eens bezinnen
 In dit haar zwymen, Heer, de werking van het minnen?

Haar

Haar hertenleed heeft haar geheimenis ontdekt;
En laat nu niet meêr toe gy dit in twyffel trekt.

CHIM. Rodrigo is dan dood?

KON. Neen, neen, hy is in 't leeven;

En gy staat hem in 't hert op 't minnelykst gefchreeven,
Gy zult hem hebben ook, fchep weder nieuwe moed.

CHIM. Heer Koning, vreugd zo wel als droefheid zwymen
Vernoegens overmaat ontzenuwd onze krachten, (doet,
En 't hert, daar door verflaauwd, zyn plicht niet kan
betrachten.

KON. Gy wil, Chimene, dat men u noch geef gelyk;
Maar gy gaf van uw fmert een al te kenbaar blyk.

CHIM. Wel, Heer, ga vry myn ramp hier mede noch
bezwaaren,

En zeg my, 't zwymen is door droefheid wedervaaren;
Dat druk my daar toe bragt, mag ook wel zyn geloofd,
Want my zyn dood beneemt 't vervolgen van zyn hoofd;
Zo hy van wonden sterft, voor 't Vaderland verkreegen,
Myn wraak is zonder wraak, myn voorstel loopt my te-
Zo heerelyken eind ftrekt my slechts tot verdriet, (gen.
Helaas! ik wil zyn dood, maar wil ze eerlyk niet.

Ik wil niet dat z' hem doe zo grooten roem verkrygen;
Hem niet op 't bed van eer, maar een Schavor doe ftygen;
Hy om myn Vader fterve, en niet om 't Vaderland,
Op dat zyn naam daar door bevlekt blyv' met zyn fchand,
Te fterven voor den Staat is geen elendig fterven,
't Is door een braave dood een eeuwig lof beërven.

'k Verbly my in zyn heil, en mag 't doen zonder fchand;

't Verzekerd u den Staat, en my myn offerhand,
Maar edel, maar verfierd door zulke heldendaaden;
Het hoofd voor bloemgepronk gekroond met lauwer-
En om u in een woord myn zin te zeggen aan, (bladen,
Recht waardig voor de ziel myns Vaders in te staan.

Maar, ach! waar toe dat my verrukken myn gedachten!
Rodrigo heeft van my geen kwaad meêr te verwachten,
Wat kan toch tegens hem myn ongeacht geweent?

Uw Ryk is hem een plaats van vrydom in 't gemeen;

D

Daar

Daar schynt het dat hem nu is alles toegelaaten, (ten:
Daar heerscht hy over my, noch kan myn recht my baa-
Ja 't recht gesmoord in des verwonnen Vyands bloed,
Een nieuwen eertrap deez' verwinnaar strekken moet:
Daar ik ben toegang van, en 't schenden van de wetten,
Verstout hem op myn nek zyn trotze voet te zetten.

KON. Myn Dochter, dit beklag gaat vry wat hevig aan,
De schaal moet zyn gelyk daar recht zal zyn gedaan:
Men straf uw Vader dood, maar hy was eerst aanrander,
De billykheid is my hier zachtheids medestander.
En eer dat gy beticht van onrecht myn begeer,
Ga met uw hert te raad, Rodrigo is daar Heer,
En uwe min aan my in 't heim'lyk dank komt geeven,
Dat ik voor u behoude uw minnaar by het leeven.

CHIM. Voor my myn vyand! en het oogmerk van myn haat!
Myns Vaders Moordenaar! en de oorzaak van myn
kwaad!

Werd dan zo weinig werks gemaakt van myne klagten,
Dat my schynt dienst gedaan met daar niet op te achten?
Heer Koning, nu gy aan myn traanen weigerd recht,
Laat toe dan dat ik neem myn toevlucht tot 't gevecht.
't Is daar door dat hy my wist te verongelyken,
't Is daar door ook dat ik myn wraak moet laten blyken.
Ik eisch aan ieder van uw Ridderfchap zyn hoofd,
En die my dat verkrygt zy ik tot loon beloofd:
Dat's hem bevechten, Heer; en laat my toe te trouwen,
Die aan Rodrigo zal de kop af kunnen houwen;
Veroorlofd dat dit zy verkondigd overal.

KON. Dit kamprecht, dat gy wil, men u vergunnen zal,
Is wel een oud gebruik, hier in gevoerd voor dezen,
Tot straf, by proefs gebrek, van misdad onbeweezen:
Maar 't zwakt den Staat te zeer van 't dapperste Oorlogs-
volk,

En de uitkomst menigmaal is van 't misbruik de tolk,
'Terwyl deez' wreede wys, onwis om op te bouwen,
De onschuldige verdrukt, die schuld heeft 't veld doet
'kSpreek des Rodrigo vry; hy is my al te waard, (houwen.

Om

Om hem te waagen aan den uitval van het zwaard :
 En, hoe zo hoogen hert zich hebben mag misgreepen ;
 De Mooren zyne schuld met haare vlugt meêsfleepen.

DIE. Hoe, Heer ! doet gy om hem alleen een recht te niet,
 Dat al uw hof hier weet zo vaak te zyn geschied ?

Wat zal het volk daar van, wat zal de Nyd niet zeggen,
 Zo hy door uw verbod het vechten schynt te ontleggen ?

En zulks hem diend tot dek, om niet te neemen aan,
 't Geen ieder Edelman zou willig ondergaan. (ken,

Heer Koning, spaar deez' gunst, die zynen roem zou vlek-
 Laat hem van zyn bedryf de vruchten eerlyk trekken ;

De Graaf was trots, hy heeft daar over straf gedaan,
 Hy deed het, als een man, hy moet het houden staan.

KON. Nadien gy 't zo begeerd, zo zal het zo geschieden,
 Maar duizend zouden zich tot dezen stryd aanbieden,

In des verwonnens plaats, en 't loon daar toe gesteld,
 Myn Ridders al gelyk maakt' moorders van dien held.

't Waar onrecht, hem alleen te zetten tegens allen ;
 't Zy eens genoeg in dit gevaar hem te zien vallen.

Chimene, kies uw man, en uit uw oog en ziet ;
 Maar na dit kampgevecht en vergd my verder niet.

DIE. Verschoon daar door niet, Heer, die zynen degen vree-
 Het veld voor ieder een zy open, als voor dezen : (zen,

Na 't geen Rodrigo heeft van dezen dag doen zien,
 Wat hert zo hoog, dat hem zou derven d'handschoen

Wie is 't, die tegens hem zyn leeven hier in waagde ? (biên ?
 Wat zou deez' krygsheld zyn, wie zou zyn de onversaag-

SANC. Ha ! Ridder, ziet gy hier, laat openen het veld, (de ?
 Ik ben dus onversaagd, ik ben dien Oorlogsheld.

Mevrouw, vergun my toch myneyver uit te drukken ;
 Gy weet wat gy beloofde, indien 't my mogt gelukken.

KON. Chimene, steld gy uw geschil in zyne hand ?
 CHIM. Heer Koning, 'k heb 't beloofd.

KON. Op morgen doet 't gestand.

DIE. Neen, Heer, 't is van geen nood dit verder te verzetten ;
 Den arm geen uitsfel zoekt daar moed den ernst kan weter-

KON. Te komen uit een slag, en tot een kamp te gaan ! (ten.

DIEG. Rodrig' heeft aâm gehaald toen hy het u diende aan.
 KON. Ik wil hy hem een uur of twee voor't minst zal rusten;
 Maar om te toomen in deez' vechtgezinde lusten,
 En te betuigen dat ik tot myn leed laat toe
 Een bloedig rechtgeding dat ik voluit ben moê,
 Zal ik, noch niemand van myn Hof, zich daar vertoonen:
 Gy zult de Rechter zyn die 't sryden by zal woonen,
 Maak dat ze beid' hier in haar draagen als 't behoord,
 En het gevecht voleind, leid den verwinnaar voort
 Te Hoof; wie hy ook zy, hy heeft van my te wachten
 Een en de zelfde prys van zyn manhaft betrachten,
 En wil dat hem tot loon Chimene geeft haar trouw.
 CHIM. Heer, dat's te strenge wet gesteld aan mynen rouw.
 KON. Gy klaagd, maar uwe min, onëenig met uw klaagen,
 Indien 't Rodrigo wind, ontfangt hem met behaagen:
 Laat af, noch wederspreek niet meêr een recht zo zoet,
 Wie dat het is van tweên, uw Bruigom weezen moet.

V Y F D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

CHIMENE, DON RODRIGO.

CHIM. **R**odrigo, dus by daag? hoe hebt gy 't hert ge-
 kreegen?

Ga, gy verkort myne eer, ga, wandel uwer weegen.

ROD. Ik ga ter dood, Mevrouw, en eer ik dit beitel,
 Zo kom ik hier voor 't laast u zeggen noch vaar wel:
 Myn min is schuldig, en myn hert, in het belyden,
 Derf zonder uw verlos uit uw gebied niet scheiden.

CHIM. Gy gaat ter dood?

ROD. Ja run; de Graaf zyn wraake heeft,
 Zo haaft gy dit verlos maar aan uw dienaar geeft. (zen)

CHIM. Gy gaat ter dood! Don Sanche is die dan zo te vree-
 dat hy een schrik aan dit ontembaar hert kan weezen?
 Wat maakt u zo gering, of wat maakt hem zo groot?
 Rodrigo gaat ten sryde, en acht hem zelfs al dood.
 Die niet gevreesd en heeft myn Vader, noch de Mooren,
 Gaat

Gaat vechten met Don Sanche , en geeft de moed ver-
looren.

Uw dapperheid heeft die , nu 't nood doet , het zo slecht?

ROD. Ik ga na myne straf , en niet naar een gevecht ,

En myn trouwvaste min beneemt my het begeeren ,

Wanneer gy zoekt myn dood , van 't leeven te verweeren .

'k Heb altyd 't zelfde hart , maar ik en heb geen hand

Tot de behoudenis van 't geen dat gy verband .

En deze nacht had gy alreeds uw wensch verkreegen ,

Zo ik gestreeden had alleen van mynent weegen .

Maar doende 't voor myn Prins , voor 't volk , en voor den

Myn beste niet te doen dat waar geweest verraad . (Staat ,

En myn manhaft gemoed haat zo noch niet het leeven ,

Dat het zich wil daar uit met trouwloosheid begeeven .

Maar nu 't verschil slechts hangt aan 't geen my zelve

raakt ,

(wraakt ,

Gy eischt myn hoofd , en de eisch werd by my niet ge-

Uw haat doet u daar toe eens anders hand verkiezen ,

Ik was niet waard myn lyf door de uwe te verliezen ;

Men zal my ook niet zien zyn slaagen te weêrstaan ,

'k Ben hem meêr schuldig die voor u den stryd neemt aan :

En denkende dat het van u is dat ze komen ,

Nadien zyn wapens voor uw eer zyn aangenomen ,

Ga ik hem bieden aan myn borst geheel ontbloot ,

En kus in zyne hand de uwe die my dood .

CHIM. Indien van droevplicht de hevigheid verbolgen ,

Die my doet tegens dank uw dapperheid vervolgen ,

Aan uwe min schryft voor zo over straffen recht ,

Dat het u weerloos steld aan hem die voor my vecht ,

In deez' verblind'ling wil u echter niet ontgeeven ,

Dat dit uw achtbaarheid niet min geld dan uw leeven ;

En dat , ook in wat roem Rodrigo heeft geleefd ,

Zo hy verlaagen werd , zyn achting hem begeefd .

De eer was u waardiger dan ik u waard moest weezen .

Doen ge in myns Vaders bloed uw handen wiescht voor

En ze u verzaaken deed , in spyt van uwe min , (dezen ,

De hoop , de zoete hoop , die myn bezit had in .

En ik zie u daar van zo weinig werks nu maaken,
 Dat, zonder tegenweer, gy te onder zoekt te raaken.
 Wat ongelykheid drukt dus uwe moed ter neêr?
 Waarom had gy die doe, of hebt ze nu niet meêr?
 Hoe! zyt gy koen maar om my te verongelyken?
 Als my geen ongelyk geschied wilt gy bezwyken,
 En handeld gy zo straf myn Vader, om daar na
 Te lyden zonder nood dat iemand u verfla?

Neen, zonder dat gy sterft, laat my uw dood betrachten,
 En doet wat voor uw eer, wilt gy uw lyf niet achten.

ROD. Na 's Graaven dood, en na der Mooren nederlaag,
 Myn achtbaarheid gestut met zulken styven schraag,
 Zich tegens niemand nu voortaan behoefd te zetten;
 Men weet wel dat geen vrees myn groot gemoed kan
 Dat myne dapperheid schier alle ding vermag, (letten,
 En daar het geld myn eer, ik deurbreek door 't ontzag.
 Neen, neen, in dit gevecht (wat gy daar van moogt den-
 ken)

Rodrigo sterven kan, maar kan zyn eer niet krenken.
 Hy zal niet zyn beticht dat hem zyn moed begaf;
 Hy zal niet raaken voor verwonnen in zyn graf:
 Men zal maar zeggen, dat hy niet heeft willen leeven,
 Om tot Chimenes haat geen oorzaak meêr te geeven,
 Dat hy geweeken is voor 't straffe noodgeval,
 't Geen zyn Meestresse dwong te zoeken zynen val.
 Zy eifcht van hem zyn hoofd, en haar zyn hoofd te ont-
 zeggen (gen,

Schynt aan zyn moedig hert een doodschuld voor te leg-
 Tot wraake van zyne eer zo schoot hy op zyn min,
 Tot wraak van zyn Meestrefs' schiet hy 'er 't leeven in,
 Dus doende plaats, in spyt van zyne liefde geeven,
 Chimene aan zyne eer, en aan Chimeen zyn leeven.
 Alzo dan zult gy zien myn dood in dit gevecht,
 Den hooren van myn heil te hebben opgerecht;
 En zal dit eers gevolg myn willig sterven kroonen,
 Dat niemand buiten my u kon voldoening toonen.

CHIM. Nadien u letten niet te loopen in uw dood,

Uw leeven noch uw eer, twee redenen zo groot,
 Zo doet het dan om my; en wil kloekmoedig ftryden;
 Ten minften om my van Don Sanche te bevryden.
 Heb ik u ooit bemind, zo weerd van mynen hals
 Een juk, dat aan myn zin zo tegen is in all's.
 Moet ik u zeggen meêr? ga, denk op uw befchermen;
 Op dat door dwang myn plicht zich uwer mag ontfer-
 En is u't minnen ernst; zo keer verwinnaar uit (men;
 Den ftryd, die van die't wind Chimene maakt de Bruid.
 Vaar wel; dit woord gezeid doet my van fchaamte bloo-
 zen.

T W E E D E T O O N E E L.

Wat Vyand is 'er nu die ik niet 't veld doelloozen?
 Voort Moor, voort Navarrais, voort koene Castiljaan,
 En al wat Spanjen meêr voor ftrydbaar volk fokt aan,
 Voeg u by een, en kom vry legerwys bestooken
 Een hand, die zulken moed door haar is ingefprooken;
 Gebruikt al uw geweld op zo een zoet verwacht,
 Om dat te niet te zien is niet genoeg uw magt.

D E R D E T O O N E E L.

Zal ik u noch ontzien, ontzag van myn geboorte,
 Die maakte een misdad van myn min?
 Of wel u leenen 't oor, ô Liefde! die de poorte
 Doet open aan myn wensch, en laat myn driften in?
 Arme Prinfesse, los van zin,
 Hoe zult gy doen hier na behoorte?
 Rodrigo, uwe deugd u myner waardig maakt,
 Maar gy, ach! door uw deugd niet aan een kroon geraakt.
 O onbarmhartig lot, dat al te straf gaat fcheiden
 Myne eere van myns herten luft;
 Moet dan myn keur, die valt op zulke deugdzaamheiden,
 Myn kosten zulken leed, myn maaken zo ontruff?

O Hemel! wie kan zyn bewuft,
 Wat fmert myn ziel noch moet verbeiden;
 Zo ik op myn gemoed doch niet verkrygen kan,
 Dat ik de min doof uit; of neem de minnaar an.
 Maar fchaamte my misleid, noch reden kan betamen,
 't Verfmaden van zo waarden keur:
 Of Vorften van myn Staat my fchoon al vryen kwamen.
 Rodrigo, 'k wil met u myn dagen brengen deur.
 Want na dat my de zaak komt veur,
 En kan uw hoofd geen kroon befchaamen,
 Nu gy twee Koningen verwonnen hebt in 't veld,
 En u de naam van CID haar tot een Heere fteld.
 Hy is my waard; maar weêr ik heb hem weg gegeven,
 Hy aan Chimene blyven moet: (ven,
 Haars Vaders dood niet houd haar haat zo wel by 't lee-
 Of zy vervolgd met leed de plichten van haar bloed.
 Dus hoopt niet langer eenig goed,
 Uit deze daad by hem bedreeven,
 Nadien dat tot myn ftraf het noodlot kan zien aan,
 Dat min noch duuren blyft by die in onmin ftaan.

VIERDE T O O N E E L.

DE INFANTE, LEONORA.

INF. **W**at komt gy doen, Lenoor?LEO. **W**at komt gy doen, Lenoor? Mevrouw, ik kom u toonen

De vreugde die ik voel nu ruft uw deugd gaat loonen.

INF. Waar zou deez' ruft doch zyn te vinden in myn kwaad.

LEON. Zo liefde leefd by hoop, en zonder hoop vergaat,

En kan Rodrigoo's min uw ziel niet langer kwellen;

Gy weet in wat gevecht Chimene hem gaat ftellen,

Nu hy daar fterven moet, of werden moet haar man,

Zo is uw hert geheeld, mids hoop niet duuren kan.

INF. Hoe veel fchort daar noch aan?

LEON. Wat weet je 'er op te zeggen?

INF. Maar zeg veel eer wat hoop dat gy my weet te ontleg-

Of fchoon Rodrigo wel op zulken voorwaard ftryd, (gen?

Noch

Noch weet ik raad om dit gevolg te zien vermyd:
De min, dien zoeten Arts van myne wreede wonden,
Een duizend kunstenaar, heeft duizend looze vonden.

LEO. Wat kond gy hoopen noch, nadien een Vader moord
Haar vast verknochte min door onmin niet en stoord?
Want by des zaaks beleid Chimene wel laat blyken,
Dat haat in dit vervolg moet voor haar liefde wyken.
Zy vorderd een gevecht, en voor haar Ridder kiest
Een die in ieders oog alreeds den sryd verliest:
Zy keurd niet angstig uit een van de vroomme Helden,
Die roem en wapenkund haar daar voor oogen stelden;
Don Sanch'haar keur voldoet; en 't is voor de eerstemaal
Dat dezen Jongeling hem wapend in het staal.
Zy liefde in dit gevecht, zyn onbedreven weezen;
Gelyk hy zonder roem, zo is zy buiten vreezen:
Zulk kiezen, en zo haast, kan u genoeg doen zien,
Dat zy maar zoekt een sryd die haar tot onschuld dien:
Om met deez' zeeg zich aan Rodrigo te besteden,
En onder schyn van dwang te toonen weêr te vreden.

INF. Ik merk het wel genoeg; en niet te min myn hert
Tot deez' verwinnaars gunst te meêr gedreeven werd.
Wat raad, wat raad voor my, die in myn brand moet
smooren.

LEON. Dat gy gedenkt, Mevrouw, wie dat gy zyt gebooren,
't Lot leverd u een Prins, gy liefd een Onderdaan.

INF. Myn liefde gaat heel op een ander streck nu aan,
Ik min Rodrigo, niet zo als hy was voor dezen,
Een vry veel hooger vlam is nu in my gereezen.
Min ik hem, 't is dien Held die zo veel heeft gedaan,
't Is de beroemde CID, daar Vorsten onder staan.
Ik zal myn zelfs nochtans ook hier in overwinnen,
Niet dat ik vrees voor schand, maar om in 't zoete min-
Van zulken lieven Paar te geeven geen belet; (nen
En of men hem al schoon een kroon had opgezet,
Ik wil niet neemen weêr 't geen ik heb eens gegeven;
Nadien in dit gevecht hy wis moet boven zweeven.
Kom, laat ons noch eenmaal bevestigen ons gift,

En aan Chimene doen erkennen deze drift.
 En gy, die ziet den brand die my heeft overwonnen;
 Zie my ook eindigen gelyk ik heb begonnen.

V Y F D E T O O N E E L.

CHIMENE, ELVIRE.

CHIM. **E**lvire, wat al leeds is 't dat ik troost'loos ly?
 Hoe rold het ongeval baldadig over my?

Ik weet niet wat ik meêr of kan of zal verhoopen,
 En alles baard my vrees, en gaat my tegen loopen:
 Geen wil in my ontstaat die ik volkomen wou,
 En zelfs myn zoetste wensch die volgt een snel berouw.
 Twee Ridders ik om my breng tot een bloedig vechten,
 En hoe het ook valt uit 't en kan myn ramp niet rechten,
 't Lot gun my wat het mag, myn leed is even groot,
 En ik blyf zonder wraak, of die ik min blyft dood.

ELV. Van de een en ander kant zie ik u 't leed ontdooken,
 Of gy krygt die gy mind, of gy zult zyn gewrooken.
 En wat ook 't noodgeval hier in beschikken kan,
 Of 't voerd uw roem ten top, of 't helpt u aan een man.

CHIM. Hoe! aan een die ik haat veel meêr als een verraader;
 Myn vryers moordenaar, of moorder van myn Vader!
 Wie dat men van deez' twee my geeft tot Echtgenoot,
 Zyn handen zyn van 't bloed dat ik meest min noch rood,
 Myn zielte wederzyds heeft van hen een afgryzen, (zen;
 En vrees meêr als de dood 't geen 't vonnis hier zal wy-
 Weg wraak, weg min, die my het hoofd brengt op der
 In u en is geen zoet dat ik zo zuur bekoop. (loop,
 En gy, ô Noodgeval! gy slaat en zald de wonden,
 Laat zondervoordeel't eind zyn van 't gevecht gevonden,
 En zonder dat men weet wie 't wind, of wie 't verliêd.

ELV. Gy voor u zelfs hier in te strengen straf verkiest,
 En dit gevecht u maar een nieuwe smert zal weezen,
 Zo 't u vervolgen doet uw recht gelyk voor deezen:
 U tuigen doe dus staâg d'hoogachting van uw bloed,
 En u doet eischen 't hoofd van die gy minnen moet.

Neeu,

Neen, neen, 't is ver het best, dat zynen arm verkrygen
Hem doende een lauwrekrans, u eeuwig voort doe zwy-
Dat by't gevegts gevolg uw plicht blyve overheard, (gen:
En u de Koning dwingt tot 't geen gy zelfs begeerd.

CHIM. Als hy verwinnaar waar, denkt gy ik 't op zou geven?
Myn pligt is veel te sterk, en myn verlies te oneven.
Nochrecht van kampgevecht, noch dat van 's Konings
En stel aan my geen wet daar na te zwygen stil. (wil,
Hy kan met kleine moeit' Don Sanche zien verwonnen,
Maar niet met hem zo licht Chimenes roem geschonnen:
En wat schoon aan zyn zeeg' de Koning heeft beloofd,
Ik zal 'er duizend meer doen vechten om zyn hoofd.

ELV. Zietoe vry, dat tot straf van dit hoogmoedig spreken,
Den Hemel niet en duld' dat eind'lyk men u wreeke.
Hoe nu! wilt gy noch al verstooren het geluk,
Dat u met eeren eens doet afstaan van uw stuk? (hoopen?
Wat heeft deez' plicht toch voor? wat kan zy u doen
Is met uw Vryers dood uws Vaders lyf te koopen?
Hebt gy te weinig aan een slag van 't ongeluk?
Moet ramp zyn opgehoopt op ramp, en druk op druk?
Ga heen vry, ga al voort in deze vreemde grillen;
Gy zyt hem wis niet waard die zy u geeven willen.
De Hemel eenmaal moê van u te zyn zo goed,
Zal doen gy door zyn dood Don Sanche hebben moet.

CHIM. Elvire, ik heb genoeg aan't geen ik moet verdraagen,
Verzwaar het toch niet meêr met zulken droef gewagen;
Ik wil ze, zo ik kan, vermyden alle bei,
Zo niet, Rodrigo heeft myn wensch tot zyn gelei.
Niet dat een zotte min myn neiging strekt tot dezen,
Maar zo men hem verwon, ik zou Don Sanches wezen;
Dit inval doet deez' wensch uit myne lippen gaan:
Wee my! wat zie ik daar? Elvire, 't is gedaan.

Z E S D E T O O N E E L.

DON SANCHE, CHIMENE, ELVIRE.

SANC. **M**evrouw, ik breng hier voor uw voeten dezen
degen.

CHIM.

CHIM. Hoe! om Rodrigoos bloedmy daar doen afte veegen?

Verraader, derfd gy noch verſchynen voor myn oog,
Nu gy my hebt beroofd van 't geen my 't herte toog?
Barft uit vry myne min, gy hebt niet meêr te vreezen,
Myn Vader is voldaan, laat af dus dicht te weezen.
Een zelfde ſlag myn eer geſteld heeft uit de ly,
Myn ziele buiten hoop, myn minnevlammen vry.

SAN. Met meêr bezadigheid.

CHIM. Wat; houd gy u niet binne,
Vervloekte moorder, van een held die ik beminne:
Weg, 't moeft zyn met verraad, een krygsman zo ver-
maard (zwaard.

Waar nimmer te onderbragt door uw ſlaphandig
ELV. Maar hoor hem toch, Mevrouw.

CHIM. Wat valt 'er meêr te hooren?
Kan ik noch twyffel ſlaan aan 't geen my komt te vooren?
'k Vin tot myn ongeval het geen ik heb gezocht,
En myn vervolg, helaas! dat is ten eind gebrogt.
Vergeef my, waarde vriend, dit moordig onderwinden,
Denk dat ik ben een kind zo wel als een beminde;
Wrocht ik myns Vaders wraak ten koſte van uw bloed,
Ik 't myne weêr om u te wreken ſtorten moet. (wen,
Myn ziel heeft wyders niet het geen haar kan weêrhou-
Zy van u eifchen komt genâ op haar berouwen;
En gy, die door zyn dood my te verkrygen acht,
Onzalig dienaar van myn noodlot, zo onzacht,
Hoopt niet meêr iets van my, gy zult my noit behaagen;
En hebt voor dienſt te doen het leeven my ontdraagen.

SAN. Een vreemden inval, die vervreemd van all' gehoor.

CHIM. Hoe! wilt gy noch dat ik leen aan uw roemen 't oor?
En met gemak verſta, met wat vermetelheden
Gy uiten zult zyn moord, myn ramp, uw dapperheden,
Op dat my uw verhaal het herte breeken doe;
Weg, weg, ik heb uw hulp daar niet van nooden toe,
Laat myne ziel vergaan door haare eigen kwaalen,
Tot wraake van myn lief wil ik geen helper haalen.

Z E-

Z E V E N D E T O O N E E L.

DE KONING, DON DIEGO, DON ARIAS,
DON SANCHE, DON ALONSO,
CHIMENE, ELVIRE.

CHIM. **H**eer Koning, 't is niet meêr van noode dat ik
veins

Voor u, 't geen ik toch niet verberg in myn gepeins:
Ik minde, 't was u kond, maar om myn bloed te wreken
Heb ik zo waarden vriend wel derven doen doorsteeken,
Gy zelfs, Heer, aan 't vervolg hebt konnen zien wel licht,
Hoe dat ik heb myn min doen wyken voor myn plicht,
Rodrigo is eens dood; zyn dood hem dit doet winnen,
Dat ik, in steê van haat, beken hem te beminnen.
'k Was schuldig deze wraak aan die my heeft geteeld.
'k Ben schuldig dit geweest aan die myn min beveeld.
Don Sanche, met voor my te zyn, heeft my bedorven,
En de arm die my bederft heeft my tot loon verworven.
Maar, Heer, zo myn elende uw groot gemoed verzet,
Zo wederroept uit gunst deze al te harde wet;
Ik wil hem al myn goed tot zyn vergelding geeven,
Mids dat hy my laat toe van na myn zin te leeven;
Op dat ik zonder eind tot aan myn dood beschrei,
In kloosterlyk gewaad, myn Vriend en Vader bei.

DIEGO. Zy mind hem, Heer, en acht haar eer nu niet te
schennen,

In dus met eigen mond haar liefde te bekennen.

KON. Chimene, dat gy 't weet, uw Minnaar is niet dood.
Don Sanch' heeft maar zyn schand met valsch bericht
vergroot. (gen;

SAN. Heer Koning, haaren haast die heeft haar zelf bedroo-
Ik kwam om van 't gevecht haar de uitkomst te vertogen.
Dien braaven Oorlogsheld, die in haar ziele leefd,
Vreeft niet, sprak hy, zo als hy my ontwapend heeft;
Ik zou veel eer de zege onzeker laaten blyven,
Dan 't bloed te storten dat Chimenes zaak kwam styven:

Maar

Maar nademaal myn plicht my dwingt na 't Hofte gaan,
 Diend haar in plaats van my uw wedervaaren aan;
 Ga werp u, en uw zwaard, voor haare voeten neder.
 Ik kwam 'er; dit gezicht bedroog haar; want my weder
 Daar ziende, zy, zo 't schynt, my voor verwinnaar nam,
 En daat'lyk door haar toorn haar liefde boven kwam,
 Met zulken ongeduld, en zulke hevigheden,
 Dat ik tot geen gehoor kon komen van myn reden.
 Voor my, ik in myn ramp my noch gelukkig acht,
 Onaangezien het leed myn liefde daar van wacht;
 En in myn groot verlies bemin ik het verliezen, (zen.
 Dat eind'lyk uitkomst geeft aan haar volmaakt verkie-
 KON. Myn Dochter, rekend u zo schoonen vlam geen
 schand,

Noch zoekt geen middel meêr tot verder tegenstand:
 Een buitenstydsche schaamt vergeefs u dat kom heeten,
 Uw eer is voortaan vry, uw plichten zyn gekweeten,
 Uw Vader is voldaan, en wraaks genoeg voorwaar,
 Zo meenigmaal uw lief te zien in zulk gevaar.
 Gy ziet den Hemel een heel ander schikking maaken.
 Zo veel voor hem gedaan doet nu uw eigen zaaken,
 Noch wederstreefd niet meêr myn Koninglyk bevel,
 Dat u een Bruigom geeft, die gy bemind zo wel.

A C H T S T E T O O N E E L.

DE KONING, DON DIEGO, DON ARIAS,
 DON RODRIGO, DON ALONSO, DON
 SANCHE, DE INFANTE, CHIMENE,
 LEONORA, ELVIRE.

INF. **D**roog uwe traanen af, Chimene, staak uw treuren,
 En heb van myne hand, hem die u mag gebeuren,
 ROD. Neem my niet kwaalyk af, Heer Koning, zo myn min
 My voor haar knielen doet, daar ik my voor u vin.
 Mevrouw, ik kom geen loon van myn verwinning haalen,
 Maar met myn hoofd op nieuw myn misdaad u betaalen:
 Myn

Myn liefde t' myner baat en brengt niet in voor recht,
 Noch's Konings willekeur, noch wetten van 't gevecht.
 Zo 't geen 'er is gedaan te kort komt voor een Vader,
 Zeg, met wat middel men u mag voldoen noch nader;
 Zyn 't duizend vryers die noch te bevechten staan?
 Moet myn gevaar tot aan des waerelds einde gaan?
 Zal ik een vloot doen vlien? een heir aan stukken kappen,
 En de ouder helden roem manhaftig overstappen?
 Zo myne schuld daar door dan eenmaal zyn voldaan?
 Ik wil het alles doen, ik derf het al bestaan.

Maar zo deez' wreede eer, geduurig onverbeden,
 Niet dan met myne dood kan zyn gesteld te vreden,
 Zo wapend tegens my niet meêr eens anders kracht,
 Myn hoofd leid voor uw voet, wreekt u met eigen magt;
 Uw hand alleen heeft recht van my te zien verwonnen;
 Neem zelf de wraak die noit een ander doen zal konnen;
 Maar dat myn dood voldoe ten minsten myne straf,
 Noch stoor my niet met een van uw geheug'nis af:
 En nademaal myn val moet uwen roem behouden,
 Behou 't geheugen van die uwen roem dus bouwde,
 En zeg zomwyl, als u voor oogen komt myn dood,
 Had hy my niet bemind, hy had geen stervens nood.

CHI. Rys op, Rodrigo, 't is niet meêr te ontkennen, Heere,
 Myn liefde wil 'er uit, myn drift is niet te keeren,
 Rodrigo deugden heeft die ik niet haaten kan,
 En gy myn Koning zyt, daar is geen weig'ren an.
 Maar 't gund daar gy my hebt alreede toe verweezen,
 Kan met geen redens schyn zo haast volvoerd noch weezen;

Zal eenen dag myn rouw doen aan; en leggen af?
 Rodrigo in myn bed, myn Vader zien in 't graf?
 Dat waar te zeer geheuld met die hem heeft verslagen,
 En aan zyn waarde ziel my trouweloos gedraagen:
 Dat waar myn eer bevlekt met eindeloze smaad,
 En in myns Vaders bloed myn snoode hand gebaad.

KON. De tyd heeft menigmaal voor wettig aangepreezen,
 't Geen vry onwettig schein in zyn begin te weezen.

Ro-

Rodrigo door 't gevecht u zyne heeft gemaakt ;
 Maar of hy na zyn loon al schoon op huden haakt ,
 Ik moest een vyand zyn , Chimene , uwer eeren ,
 Zo ik hem zulken loon niet liet noch wat ontbeeren ,
 Uw trouwdag uitgesteld verbreekt het kamprecht niet ,
 Dat zonder tydbeding hem uwe trouw aanbied.

Neem , zo gy wilt , een jaar tot afstand van uw weenen .
 Rodrigo , midlerwyl moet gy ter heirvaart heenen ,
 En nademaal gy hebt de Mooren uit ons Land
 Gedreeven door 't geweld van uw gestrenge hand ,
 Ga hen tot in haar nest den Oorlog weêr toevoeren ,
 Neem haare Steden in , en plonderd Dorp en Boeren ,
 De naam alleen van CID haar strekken zal tot schrik ,
 Zy noemden u haar Heer , ik u haar Koning schik ;
 Maar onder 't krygsbedryf uw lief getrouw wilt weezen ,
 Kom weder , kan het zyn , meêr waardig als voor dezen :
 En door uw groot bestaan verkryg u zulken naam ,
 Dat gy haar dan moogt zyn met eeren aangenaam .

ROD. Heer , om uw dienst te doen , Chimene te verkrygen ,
 Wat kan 'er zyn zo hoog daar ik niet toe zal stygen ?
 Al moet ik van haar weg zyn menig droeven dag ,
 't Is my geluks genoeg dat ik noch hoopen mag .

KON. Hoop op uw dapperheid , en hoop op myn belooven ,
 En nu gy 't kwaadste zyt gelukkelyk te boven ,
 Om te overkomen voor 't geen noch haar eer niet lyd ,
 Laat werken uwe deugd , uw Koning , en de tyd .

U I T.

